

**Академія педагогічних наук України
Державна науково-педагогічна бібліотека України
імені В.О. Сухомлинського**

**Ювіляри АПН України
Випуск 23**

Валерій Юхимович Биков

До 60- річчя від дня народження

Каталог виставки

Київ 2005

**Академія педагогічних наук України
Державна науково-педагогічна бібліотека України
імені В.О. Сухомлинського**

**Ювіляри АПН України
Випуск 23**

Валерій Юхимович Биков

До 60- річчя від дня народження

Каталог виставки

Київ 2005

УДК 012 Биков

ББК 91.9:32.96

Б-60

Рекомендовано до друку Радою при директорові
ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського, протокол № 5 від 17.06.2005 р.

Даний бібліографічний посібник із серії „Ювіляри АПН України” вміщує бібліографію наукових праць Валерія Юхимовича Бикова – відомого українського вченого, педагога, організатора науки та освіти, доктора технічних наук, професора, члена-кореспондента АПН України, директора Інституту засобів навчання АПН України.

Бібліографічний посібник розрахований на науковців, педагогів, аспірантів, студентів, практичних працівників науки та освіти й на всіх тих, кого цікавлять проблеми створення засобів і технологій інформаційно-вимірювальних систем, автоматизованих систем управління освітою і навчальними закладами, питання інформатизації освіти, моделювання системи освіти, педагогічних і методичних систем, комп’ютерно орієнтованого навчального середовища, створення новітніх засобів і технологій навчання, комп’ютерно орієнтованих програмно-методичних комплексів, упровадження інформаційно-комунікаційних технологій у практику освіти.

Упорядник *Ніколюк Л.І.*, наук. співробітник відділу
наукової бібліографії ДНПБ України
ім. В.О. Сухомлинського

Науковий редактор *Букишина Т.Ф.*, заступник директора
ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського

Редактор та відповідальна за випуск *Пономаренко Л.О.*, завідувач відділу
наукової бібліографії ДНПБ України
ім. В.О. Сухомлинського

Літературний редактор *Лашко К.М.*

Биков Валерій Юхимович

Від упорядника

Науково-інформаційне забезпечення розвитку національної педагогічної науки, освіти і практики, впровадження наукових розробок, передового педагогічного досвіду в практику роботи навчальних закладів країни, а також підвищення професійного, духовного й культурного рівня педагогічних та науково-педагогічних кадрів, молоді, яка навчається, є головною метою діяльності Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського (ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського).

З цією метою в ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського з 2001р. започатковано підготовку низку інформаційних видань у паперовому та електронному вигляді, серед яких чільне місце займають видання, в яких зібрано матеріали про життя і діяльність видатних педагогів світу, відомих учених освітянської галузі України. Дані видання виходять у трьох серіях: „Видатні педагоги світу”, „Академіки АПН України” та „Ювіляри АПН України”.

Бібліографічні посібники із серії „Ювіляри АПН України” виходять у формі каталогів виставок, присвячених ювілейним датам науковців і розкривають діяльність того чи іншого вченого, пропагують його науковий доробок та наукову школу.

Даний випуск каталога книжкової виставки присвячений науковій, науково-педагогічній діяльності Валерія Юхимовича Бикова, відомого українського вченого, доктора технічних наук, професора, академіка АН вищої школи України, академіка Академії інженерних наук України, члена-кореспондента АПН України, директора Інституту засобів навчання АПН України, який 1 лютого 2005 року відзначив свій 60-річний ювілей.

Матеріали каталога представляють науковий доробок В.Ю. Бикова, експонований на книжковій виставці, присвяченій вченому. Деякі документи взяті із бібліографічних покажчиків. Ті з них, які не вдалося віднайти й опрацювати *de visu*, позначені у посібнику астериском (*).

Документи каталога розкривають постать Валерія Юхимовича Бикова відомого не тільки в Україні, а й за її межами ученого, педагога, організатора науки й освіти, наукові інтереси

якого пов'язані з дослідженням широкого кола проблем щодо створення сучасних педагогічних систем і впровадження в практику освіти засобів навчання нового покоління, розв'язання завдань інформатизації освіти та автоматизації управління освітою та ін.

Документи каталога (314 позицій) систематизовано за розділами виставки, що відтворювала життєвий і творчий шлях В.Ю. Бикова, його науковий доробок: монографії, навчальні посібники, навчально-методичні розробки, статті із наукових збірників, тези доповідей конференцій, нарад, статті із педагогічних фахових видань, галузеві нормативно-технічні й методичні матеріали тощо. Окремими розділами виділено документи щодо винаходів вченого та його наукової школи.

У межах розділів матеріали розміщено за алфавітом назв чи прізвищ авторів. Бібліографічний опис та скорочення слів здійснено за стандартами чинними в Україні.

Дане видання надійде до фондів національних, державних, обласних книгозбірень та бібліотек освітянської галузі. Ним можуть скористатись учені, педагоги, аспіранти, студенти, практичні працівники науки та освіти й усі ті, кого цікавлять проблеми створення засобів і технологій інформаційно-вимірювальних систем, автоматизованих систем управління освітою та навчальними закладами, питання інформатизації освіти, моделювання системи освіти, педагогічних і методичних систем, комп'ютерно орієнтованого навчального середовища, створення новітніх засобів і технологій навчання, комп'ютерно орієнтованих програмно-методичних комплексів, упровадження інформаційно-комунікаційних технологій у практику освіти.

Відомий учений, педагог, організатор науки та освіти

Валерій Юхимович Биков – відомий в Україні та за кордоном учений, педагог і організатор вітчизняної науки й освіти. Його наукові інтереси і практичні результати пов'язані з розв'язанням проблем інформатизації освіти, з моделюванням, аналізом і управлінням соціально-економічними об'єктами та процесами, створенням автоматизованої системи управління освітою, методів, засобів і технологій інформаційно-вимірювальної техніки, новітніх комп'ютерно орієнтованих комплексів засобів навчання та освітніх інформаційно-комунікаційних технологій, розвитком змісту інформаційної освіти та розробкою освітніх і освітньо-професійних стандартів, дослідженням комп'ютерно орієнтованого навчального середовища, систем відкритої освіти і створенням систем електронного дистанційного навчання, багатофункціональних комп'ютерних систем та Інтернет в освіті, проектним менеджментом.

В.Ю.Биков народився 1 лютого 1945 року в місті Познані (Польща) в родині офіцерів Радянської Армії, яка в той час визволяла Польщу від німецько-фашистських загарбників. Наприкінці 1945 року родина переїжджає до м. Миколаєва, місця довоєнного помешкання. У цьому ж році батька не стало і Валерія та двох його братів, старшого – Юрія, і молодшого – Ігоря, виховувала мати. Ще з дитинства душевні відносини в родині, повага до освіти, моральний клімат соціального середовища і специфічна спрямованість виробничої інфраструктури південного міста вплинули на формування особистості Валерія. З цим містом у Валерія Юхимовича пов'язано дуже багато. Тут живуть рідні й поховані мати та батько. Тут він здобув загальну і першу професійну освіту, почав трудову діяльність, а в 1969 році одружується з Жанною Олександрівною, з якою навчався в одній групі в Миколаївському суднобудівному технікумі і яка згодом теж закінчила Київський політехнічний інститут. Тут у 1970 році народжується перша дитина – син В'ячеслав. У 1965 році

В.Ю.Биков переїжджає на навчання до м. Києва, де проходить його друга, вже доросла частина життя. 1977 року народжується другий син – Віталій. Зараз у нього є два онуки – старший Антон (син В'ячеслава та Олени) і Данііл (син Віталія та Сніжани). За характером Валерій Юхимович – цілеспрямований лідер у будь-якій справі, котрий має широкі інтереси, розуміє і поважає людей, постійно генерує нові ідеї і, як правило, доводить їх до практичної реалізації. Родина для нього є визначальною складовою всього його життя. Він відчуває відповідальність і постійно бере участь у навчанні й вихованні дітей, дбає про рідних і близьких, сприяє їхньому добробуту. З друзями – надійний, доброзичливий і відданий товариш. Понад усе цінує в людях порядність, чесність, надійність, освіченість і вихованість.

У 1952 р. В.Ю.Биков пішов до середньої школи № 7 м. Миколаєва, де закінчив 7 класів у 1959 році. У тому ж році вступив на електромеханічне відділення Миколаївського суднобудівного технікуму, який закінчив у 1963 році з відзнакою. Одночасно з навчанням з 1962 року розпочав свій трудовий шлях електрослюсарем оборонного підприємства. Надалі працював слюсарем-складальником, техніком на виробничому підприємстві оборонного комплексу СРСР. Навчаючись у технікумі, одночасно на відмінно закінчує заочну середню школу №62 м. Миколаєва. У 1964 році вступає на факультет електрообладнання суден Миколаївського кораблебудівного інституту ім. С.О. Макарова. 1965 року переводиться на факультет автоматики та електроприладобудування Київського політехнічного інституту, який закінчує з відзнакою в 1969 році. Ще в студентські роки його починає цікавити наукова діяльність. Він бере участь у роботі студентських наукових товариств, випускної кафедри. Його наукові роботи „Вимірювання інтенсивності гамма-випромінювання низьких енергій” і „Лінійний перетворювач ефективних значень” одержують у 1968 році відповідно першу і другу премії Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт. За перші наукові досягнення він нагороджується Почесною грамотою ЦК ЛКСМУ.

Науково-виробничою діяльністю Валерій Юхимович почав займатися після закінчення інституту в 1969 році у м. Києві в

Спеціальному конструкторському бюро заводу „Радіоприлад”, а згодом – у Науково-дослідному інституті радіовиміральної апаратури Виробничого об’єднання ім. С.П. Корольова, де працював інженером, старшим, провідним інженером, керівником групи. У 1971 році його призначають Головним конструктором приладів інфразвукового діапазону частот. Водночас, без відриву від виробництва він навчається в аспірантурі Київського політехнічного інституту й досліджує проблеми створення цифрових та аналогових засобів вимірювання комплексних коефіцієнтів передавання. Створений під його керівництвом фазочутливий вольтметр був удостоєний премії Науково-технічного товариства радіотехніки, електроніки і зв’язку ім. О.С. Попова як перший в СРСР прилад на інтегральних мікросхемах, медалі ВДНГ СРСР. Основні проектні рішення цього та інших створених засобів були виконані на рівні винаходів і захищені численними авторськими свідоцтвами. У 1974 році за результатами цих робіт Валерій Биков захищає в Київському політехнічному інституті дисертацію „Дослідження і розробка вимірювачів комплексних коефіцієнтів передавання в області низьких і інфранизьких частот” і отримує науковий ступінь кандидата технічних наук. Наукові результати опубліковані в монографії „Вимірювання напруг інфразвукових частот”.

З 1975 року В.Ю.Биков зайнявся науково-педагогічною діяльністю в Київському державному педагогічному інституті ім. О.М. Горького, де працював старшим викладачем, а згодом доцентом кафедри вищої математики, викладав курси з обчислювальної математики, системного програмування, програмування алгоритмічними мовами, основ автоматизації виробничих процесів. Водночас очолював наукову лабораторію автоматизованої системи управління освітою. У 1979 році удостоєний ученого звання доцента кафедри вищої математики.

У 1976 році Валерій Юхимович призначається директором щойно створеного Головного обчислювального центру Міністерства народної освіти України, який очолював шістьнадцять наступних років. У цей час активно займається створенням матеріально-технічної бази цієї науково-проектної установи. У 1977 році Головний обчислювальний центр Міносвіти України

переїжджає в окреме пристосоване приміщення в Києві по вул.Воровського,49.

1985 року В.Ю.Биков закінчує в м. Москві Інститут управління народним господарством Академії народного господарства при Раді Міністрів СРСР, а Головний обчислювальний центр Міносвіти України визначається головною організацією із створення республіканського рівня автоматизованої системи управління освітою СРСР. В той час він, як головний конструктор автоматизованої системи управління народною освітою України й заступник головного конструктора автоматизованої системи управління народною освітою СРСР, очолює роботи з інформатизації та комплексної автоматизації управління народною освітою. Він і його наукова школа розробили і ввели в промислову експлуатацію першу і другу черги автоматизованої системи управління Міносвіти України. Основні наукові результати цієї роботи і проектні рішення використано в багатьох республіках СРСР і країнах РЕВ. З'явилися численні наукові праці, науково-методичні матеріали, галузеві стандарти, що стосувалися питань удосконалення, інформатизації та автоматизації управління освітою на всіх її організаційних рівнях, інформатизації і комп'ютеризації загальноосвітніх, професійно-технічних і педагогічних навчальних закладів. Були створені й широко впроваджені в навчальні заклади загальної середньої, професійно-технічної, вищої педагогічної і післядипломної освіти численні комп'ютерні навчальні програмні комплекси. У цей період Валерій Биков бере активну участь у заходах ЮНЕСКО з питань створення міжнародної інформаційної системи освіти. У 1989 році він захищає в Інституті кібернетики ім. В.М. Глушкова АН України дисертацію „Наукові основи, методи і системи автоматизованого управління освітою на рівні союзної республіки (на прикладі системи народної освіти Української РСР)” і отримує науковий ступінь доктора технічних наук. Видані в той час монографії “Автоматизація управління в системі освіти”, “Економіко-математичні моделі управління в освіті” і нині не втратили своєї актуальності.

У цей же період В.Ю. Биков очолив в Україні проект “Пілотні школи”, який виконувався спільно з американською

фірмою IBM. За цим проектом в Україні створено мережу з більш як 150 загальноосвітніх, професійно-технічних і педагогічних навчальних закладів, навчальних закладів системи підвищення кваліфікації педагогічних працівників, які були оснащені найсучаснішими засобами комп'ютерної техніки, комп'ютерними навчальними програмними засобами, навчально-методичними матеріалами; створено систему з підготовки за новітніми навчальними програмами вчителів інформатики переважної більшості шкіл і професійно-технічних навчальних закладів України. Тисячі вчителів України пройшли таку підготовку. Сотні тисяч учнів навчались за цим проектом. Позитивні наслідки реалізації проекту відчуються і сьогодні. Розроблена під науковим керівництвом В.Ю. Бикова "Концепція інформатизації освіти", видані навчальні посібники "Операційні системи та мережі шкільних комп'ютерних комплексів", "Основи проектування та реалізації інтерфейсу користувача для діалогових систем", "Системи управління інформаційними базами даних в освіті" істотно вплинули на формування організаційного й науково-методичного фундаменту інформатизації освіти в Україні.

Наприкінці 80-х років минулого століття Головний обчислювальний центр Міносвіти України перетворився в потужну науково-проектну установу, де працювали висококваліфіковані фахівці. Центр був оснащений новітніми комп'ютерними системами, в тому числі надсучасними програмно-технічними засобами закордонного виробництва. Його колектив розробляв і координував роботи з комплексної інформатизації народної освіти в Україні і СРСР. В.Ю.Биков продовжує активно займатися розвитком матеріально-технічної бази центру, модернізацією його програмно-технічного оснащення, професійною підготовкою і перепідготовкою працівників, вклав багато сил у будівництво нового приміщення установи. Як результат у 1989 році Головний обчислювальний центр Міносвіти України переїжджає до нового будинку в м. Києві по вул. Артема, 52-А, спорудженого силами власної ремонтно-будівельної групи (нині цей будинок займає Інститут педагогіки АПН України).

З метою інтенсифікації робіт у напрямі інформатизації освіти в 1989 році на базі Головного обчислювального центру

Міносвіти України створюється науково-виробнича корпорація „КОМКОРД”, генеральним директором якої стає В.Ю.Биков. Він очолює її наступні два роки. У цей час розробляється низка інноваційних проектів з інформатизації освіти.

На початку 90-х років минулого століття Валерій Биков призначається директором щойно утвореного Інституту системних досліджень освіти України, де під його керівництвом розробляються науково-методичні засади системного реформування освіти на етапі становлення незалежності України. У цей час він бере активну участь у підготовці важливих державних документів про освіту, Державної національної програми „Освіта” („Україна ХХІ століття”). У 1993 році В.Ю.Биков обирається почесним професором Києво-Могилянської академії.

У 1995 – 1996 рр. Валерій Биков працює генеральним директором Українського освітнього центру менеджменту та підприємництва, навчального закладу, де проходили перепідготовку військовослужбовці, що звільнялись у запас в зв'язку із скороченням збройних сил України. За цей час тисячі військовослужбовців здобули додаткову освіту із спеціальностей ринкової економіки, що допомогло багатьом з них отримати роботу, адаптуватись до нових цивільних умов життя, знайти в ньому своє місце.

З 1996 року В.Ю. Биков очолює роботи із створення Національної обсерваторії України – за проектом TESIS, як національного вузла міжнародної мережі подібних структур, започаткованих Європейським урядом у країнах Центральної та Східної Європи, нових незалежних країнах колишнього СРСР і Монголії. Валерій Юхимович призначається першим керівником Національної обсерваторії України, що працює і донині. У той час під його керівництвом було розроблено структуру ключових індикаторів, які відображають стан і процеси розвитку національної та зарубіжних систем професійної освіти й ринку праці, підготовлено для Уряду України низку проблемних доповідей і аналітичних матеріалів, проведено поглиблені дослідження й опубліковано матеріали з питань сучасного стану й розвитку професійної освіти, ринку праці й соціального

партнерства в Україні. Зокрема, підготовлені під його науковим керівництвом і за безпосередньою участю монографія “Розвиток системи професійно-технічної освіти в період соціально-економічних реформ”, доповіді “Ринок праці в Україні” і “Соціальне партнерство” були використані при підготовці першої в незалежній Україні “Концепції розвитку професійно-технічної освіти”.

З 1997 по 1999 р. В.Ю. Биков працює на державній службі як директор Інформаційно-обчислювального центру Української Академії державного управління при Президентові України, де очолює роботи з комплексної інформатизації навчальної, наукової та управлінської діяльності Академії, веде плідну наукову роботу. За його участю при підтримці Світового банку в Академії створюється Центр дистанційної освіти. Валерій Юхимович розробив основні напрями наукових досліджень проблем е-дистанційного навчання в професійній освіті, розробив і читав курс з основ побудови і проектування методичних систем е-дистанційного навчання для викладачів і керівних кадрів вищої школи України, здійснив науково-методичну розробку й забезпечив наукове керівництво діяльністю проектних команд із створення низки сучасних е-дистанційних навчально-методичних комплексів з навчальних курсів магістерської програми підготовки державних службовців. Під його керівництвом і за безпосередньою участю розроблено дистанційний навчальний курс і видано „Методичні рекомендації для слухачів дистанційного курсу (навчальної дисципліни) “Управління проектами”.

У липні 1999 року В.Ю.Бикову доручається створити в Академії педагогічних наук України новий науково-дослідний Інститут засобів навчання. Він призначається директором цього інституту, де працює і нині. І знову все починалось із створення матеріально-технічної бази наукової установи (від комплексного ремонту виділеного старого будинку в м. Києві по вул. Максима Берлінського, 9 до формування необхідного науково-дослідницького середовища, його оснащення сучасними програмно-технічними засобами), з підготовки наукових кадрів, яких за профілем діяльності Інституту, в Україні не було. Як і в попередні роки, новий Інститут було створено успішно. Кадровий потенціал

Інституту засобів навчання, його науково-дослідницьке середовище і зараз продовжують активно розвиватись. Зокрема, створена і розвивається мережа науково-дослідних центрів Інституту на базі провідних університетів України, експериментальних, загальноосвітніх і професійно-технічних навчальних закладів. Розвивається міжнародне співробітництво Інституту з відомими науковими установами, навчальними закладами, фірмами зарубіжжя. Інститут бере участь у низці міжнародних проектів з розвитку освіти. У його складі працює Інтернет-центр АПН України.

У 1999 році В.Ю. Биков обирається членом-кореспондентом АПН України. Під його керівництвом і за безпосередньою участю проведено низку наукових досліджень і проектів з проблем створення і впровадження в практику освіти й наукову діяльність засобів навчання нового покоління та інформаційно-комунікаційних технологій. Він брав активну участь у розробці Концепції і державної „Програми інформатизації загальноосвітніх навчальних закладів, комп'ютеризації сільської школи”. У межах проекту “Пілотні школи”, який здійснюється під науковим керівництвом В. Бикова, проводяться педагогічні експерименти із створення і впровадження в освітню практику новітніх комп'ютерно орієнтованих педагогічних технологій. Для нормативно-організаційного й експериментального забезпечення виконання зазначеного проекту під його керівництвом розроблені положення: „Про Пілотний загальноосвітній навчальний заклад експериментальної комп'ютерної мережі загальноосвітніх навчальних закладів України”, „Про Регіональний центр інформаційних і комунікаційних технологій”, „Про організацію науково-методичного експерименту „Пілотні школи”, „Методика науково-методичного експерименту „Пілотні школи”. Ці загальногалузеві нормативні документи затверджені відповідними наказами Міністерства освіти і науки України і впроваджені в освітню практику. В.Ю.Биков брав участь у розробленні структури курсу „Інформатика” загальноосвітньої програми, державного стандарту освіти з цього навчального предмета, у створенні навчальних посібників „Курс інформатики (частина 1) – Комп'ютер та його програмне забезпечення”, „Курс інформатики (частина 2) –

Основи алгоритмізації та програмування”, „Відкриття геометрії через комп’ютерні експерименти в пакеті DG”, які вийшли у 2002 році. У 2004 році за його участю розроблено і затверджено Міністерством освіти і науки України „Програми для загальноосвітніх навчальних закладів універсального та фізико-математичного профілів. Інформатика, 8-11 класи”. За цими програмами підготовлено до друку навчальний посібник „Базовий курс інформатики” для загальноосвітньої і професійно-технічної школи.

У 2002 році В.Ю.Биков обирається членом Президії АПН України.

Останнім часом під керівництвом і за безпосередньою участю Валерія Юхимовича розробляються теоретико-методологічні й науково-методичні проблеми створення і впровадження в освіту лабораторних комплексів засобів навчання нового покоління з природничо-математичних і технологічних дисциплін для загальноосвітньої, професійно-технічної і вищої школи України. В.Ю.Биков брав активну участь у розробці державної „Комплексної програми забезпечення загальноосвітніх, професійно-технічних і вищих навчальних закладів сучасними технічними засобами з природничо-математичних і технологічних дисциплін”, прийнятої Урядом України в 2004 році. Він і його наукова школа здійснили моделювання педагогічних і методичних систем відкритої освіти, комп’ютерно орієнтованого навчального середовища, електронних віртуальних і дистанційних систем навчання, розробили й отримали патенти на новітні засоби навчання. Створені і підтримуються в мережі Інтернет потужні інформаційні ресурси, зокрема автоматизований банк даних з Інтернет доступом „Середня загальноосвітня школа”, Інтернет-портал „Діти України”. На Шостій міжнародній виставці навчальних закладів „Сучасна освіта в Україні-2003” численні наукові і практичні здобутки Інституту засобів навчання АПН України удостоєні золотої медалі в номінації „Впровадження в навчально-виховний процес дистанційних технологій освіти”, а на Сьомій міжнародній виставці навчальних закладів „Сучасна освіта в Україні-2004” – бронзової медалі в номінації „Використання інформаційних технологій та телекомунікаційних засобів в

навчальному процесі”. Науково-методичний доробок В.Ю.Бикова в цьому напрямі його діяльності висвітлений у його наукових працях: „Демонстраційний експеримент з фізики”, „Планетарій як засіб навчання”; статтях: „Теоретико-методологічні засади створення і розвитку сучасних засобів та е-технологій навчання”, „Теоретико-методологічні засади моделювання навчального середовища сучасних педагогічних систем”, „Доменно-фреймова модель педагогічної системи”, „Інформатизація освіти і розвиток поняттєво-термінологічного апарату систем навчання і освіти”, „Оцінювання компетентності в системі професійної освіти” та ін.

З метою координації зусиль навчальних закладів, наукових установ і виробничих підприємств з проблем упровадження у вищу й післядипломну освіту е-дистанційних технологій навчання В.Ю.Биков провів велику роботу із створення навчально-науково-виробничого комплексу „Академія дистанційної освіти”. Він є віцепрезидентом з наукової роботи цього комплексу, до якого увійшли провідні вищі навчальні заклади, наукові установи й виробничі підприємства України. На базі комплексу відпрацьовуються новітні підходи щодо створення науково-методичної, комп’ютерно-технологічної і нормативно-законодавчої платформ е-дистанційних технологій навчання, широкого впровадження цієї перспективної форми навчання в широку освітню практику. Він брав участь у розробленні державної „Програми розвитку системи дистанційного навчання на 2004 – 2006 роки”. За його ініціативи видається журнал „Вісник Академії дистанційної освіти”.

В.Ю.Биков постійно підвищує свою наукову й викладацьку кваліфікацію в провідних наукових установах і навчальних закладах за кордоном. Він пройшов навчання і стажування з питань освіти, сучасної ринкової економіки та управління: за програмою „САБІТ” „Ринкова економіка” (Чикаго, США, 1993), Міжнародна Академія бізнесу за програмою „Ринкова економіка” (Кіпр, 1994), Корейська агенція міжнародного співробітництва за програмою „Політика у галузі науки і техніки” (Сеул, Республіка Корея, 1994), Інститут Економічного розвитку Світового банку за програмою „Управління проектами” (Київ-Вашингтон, США, 1994 –1995), Бізнес-школа Даремського університету за програмою „Підприємницька освіта” (Дарем, Великобританія, 1996), за

програмою „TASIS” – „Професійна освіта і ринок праці” (Нідерланди, Бельгія, Німеччина, 1997), Міжнародна асоціація проектного менеджменту за програмою „Управління проектами” (Київ – Мюнхен, ФРН, 1998), Центральноєвропейський університет за програмою „Реформування освіти: роль політики і досліджень” (Будапешт, Угорщина 1999), Меморіал-університет за програмою „Створення систем дистанційного навчання” (Сент-Джонс, Ньюфаундленд, Канада, 2001), Гетінгенський університет, фірма „Phuwe” за програмою „Створення і застосування в навчальному процесі засобів навчання з фізики, хімії і біології (Геттінген, ФРН, 2004). Він також пройшов навчання і стажування з питань інформаційно-комунікаційних технологій на базі Токійського і Цукубського університетів (Токіо, Цукуба, Японія, 1984), Сорбонського університету та інших університетів Франції (Франція, 1984), Кембриджського університету та інших університетів Великобританії за програмою Британської ради (Великобританія, 1985), Європейського фонду освіти (Турин, Італія, 1997), Національної ради освіти Фінляндії (Гельсінкі, Фінляндія, 1998), Інституту ЮНЕСКО з інформаційних технологій в освіті за програмою „Політика інтеграції інформаційних і комунікаційних технологій в освіту” (Москва, Росія, 2001).

Протягом 1998 – 1999 рр. В.Ю.Биков пройшов сертифікаційні програми Міжнародної асоціації проектного менеджменту й отримав сертифікат А „Директор міжнародних проектів”. Як фахівець найвищого міжнародного рівня професійної сертифікації в галузі управління проектами брав участь у багатьох національних і міжнародних інноваційних проектах з розвитку промисловості й освіти в Україні. Зокрема, за проектом з Європейським фондом освіти очолював роботи із створення Національної обсерваторії України. За спільним проектом Центральноєвропейського університету та Міжнародного фонду „Відродження” під його науковим керівництвом була організована автоматизована інформаційно-бібліотечна система в Національній академії державного управління при Президентові України. Неодноразово брав участь в освітніх програмах Світового банку з питань управління проектами. На основі цих робіт з його участю в 2000 році розроблено і видано „Керівництво з питань визначення

професійної компетентності й сертифікації українських проектних менеджерів і фахівців з управління проектами”, яке заклало науково-методичний фундамент підготовки національних кадрів з управління проектами. Він бере активну участь у відкритті „Управління проектами”, нової спеціальності у вищих навчальних закладах України.

Проводячи значну наукову й організаційну роботу, Валерій Юхимович продовжує викладацьку та науково-педагогічну діяльність. У 1983 році він читав лекції з циклу „Створення автоматизованої системи управління освітою” в Гаванському університеті (Гавана, Куба); у 2000 – 2001 рр. лекції з управління проектами у Вищій педагогічній школі (Бітомі, Катовіце, Польща). У 1980 році з його участю створено кафедру інформаційних технологій у Центральному інституті удосконалення вчителів, де він викладав курс з основ інформатики. У 1994 році Валерій Биков очолив кафедру інформаційних і комунікаційних технологій в Українському інституті керівних кадрів освіти (нині – Центральний інститут післядипломної педагогічної освіти АПН України). Цією кафедрою керує і нині. На її базі за ці роки здобули освіту численні педагоги й керівники освіти України, підготовлено низку науково-методичних матеріалів з питань викладання інформатики в післядипломній педагогічній освіті. У 1993 році В.Ю. Бикову присвоєно вчене звання професора кафедри інформаційних технологій.

Багато років Валерій Юхимович здійснює наукове керівництво магістрами, аспірантами, здобувачами, виступає офіційним опонентом з докторських і кандидатських дисертацій, входить до складу двох спеціалізованих учених рад із захисту дисертацій, був членом Експертної ради ВАК України. Також він є організатором і учасником багатьох наукових конференцій як в Україні так і за рубежем. Учений входить до складу редакційних колегій журналів: „Вісник Академії дистанційної освіти” (заступник головного редактора), „Комп'ютер у школі та сім'ї”, „Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія”, „Післядипломна освіта в Україні”, численних збірників наукових праць. Він автор і

співавтор понад 260 наукових і науково-методичних праць та винаходів.

В.Ю. Биков веде значну громадську роботу. Обирався депутатом Радянської районної ради народних депутатів м. Києва ІХХ, ХХ і ХХІ скликань. Весь цей час очолював постійні комісії Ради, спочатку – з питань житлово-комунального господарства, а згодом – з економічної реформи, приватизації і роздержавлення. Веде активну просвітницьку діяльність, як організатор і учасник численних всеукраїнських і міжнародних наукових конференцій, симпозіумів, конгресів, виступає на радіо й телебаченні, бере участь у круглих столах тощо. Є членом президії Громадської організації освітян і науковців України.

Праця доктора технічних наук, професора, члена-кореспондента АПН України Валерія Юхимовича Бикова на науково-педагогічній ниві гідно оцінена. Його нагороджено почесним знаком „Відмінник народної освіти України” (1985), присвоєно почесне звання „Заслужений діяч науки і техніки України” (2002), почесною відзнакою Міністерства освіти і науки України „За наукові досягнення” (2005), Почесними грамотами Верховної ради України (2005), ЦК КПРС, Ради Міністрів СРСР та ВЦРПС, Міністерства освіти СРСР, Міністерства народної освіти України, Президії АПН України.

*В.В.Олійник,
доктор педагогічних наук, професор,
ректор Центрального інституту
післядипломної педагогічної освіти
АПН України*

Основні дати життя і діяльності вченого.

- 1945 народився 1 лютого в Познані (Польща)
- 1963 закінчив Миколаївський суднобудівний технікум
- 1969 закінчив Київський політехнічний інститут, факультет автоматики та електроприладобудування
- 1969 інженер, старший інженер, провідний інженер, керівник групи Науково-дослідного інституту радіовиміральної апаратури виробничого об'єднання ім. С.П. Корольова
- 1974 захистив кандидатську дисертацію і отримав науковий ступінь кандидата технічних наук
- 1975 доцент кафедри вищої математики Київського державного педагогічного інституту ім. О.М. Горького
- 1976 директор Головного обчислювального центру Міністерства освіти України
- 1979 присвоєно наукове звання доцента
- 1985 нагороджений нагрудним знаком "Відмінник народної освіти України"
- 1989 захистив докторську дисертацію і отримав науковий ступінь доктора технічних наук
- 1991 генеральний директор науково-виробничої корпорації "КОМКОРД"
- 1993 присвоєно наукове звання професора
- 1993 директор Інституту системних досліджень Міністерства освіти України
- 1994 завідувач кафедри інформаційних технологій Українського інституту керівних кадрів освіти (нині, кафедри інформаційних і комунікаційних технологій Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти АПН України)
- 1995 генеральний директор Українського освітнього центру менеджменту та бізнесу
- 1996 перший керівник Національної обсерваторії України

- 1997** директор інформаційно-обчислювального центру Української академії державного управління при Президентові України
- 1999** директор Інституту засобів навчання Академії педагогічних наук України
- 1999** обраний членом-кореспондентом АПН України
- 2002** обраний членом Президії АПН України
- 2002** присвоєно Почесне звання „Заслужений діяч науки і техніки України”
- 2005** нагороджений Почесною грамотою Верховної Ради України і відзнакою Міністерства освіти і науки України „За наукові досягнення”

РОЗДІЛ І. ПРАЦІ ВАЛЕРІЯ ЮХИМОВИЧА БИКОВА

1. Методи, засоби і технології інформаційно-вимірювальних систем

1.1. Теоретико-методологічні й науково-методичні проблеми підвищення точності вимірювання сигналів у діапазоні звукових та інфразвукових частот

Влияние нестабильности схем сравнения при многократных неравноотстоящих измерениях / Г.К. Бурченков, В.Е. Быков, В.Г. Цывинский // Структурные методы повышения точности измерительных устройств и систем: Тез. докл. Респ. науч.-техн. конф. – К., 1972. – С. 119-120. – В надзаг.: Киев. политехн. ин-т, АН УССР. Ин-т электродинамики и др.

Влияние шумов входных устройств на точность измерителей комплексного коэффициента передачи четырехполосников / В.Е. Быков, В.Г. Цывинский // Структурные методы повышения точности измерительных устройств и систем: Тез. докл. Респ. науч.-техн. конф. – К., 1972. – С. 33-36. – В надзаг.: Киев. политехн. ин-т, АН УССР. Ин-т электродинамики и др.

Измерение напряжений инфразвуковых частот: Монография / В.Г. Цывинский, В.Е. Быков. – М.: Энергоатомиздат, 1985. – 193 с. – Библиогр.: с. 187-191. – (Электроизмерит. приборы; Вып. 27).

Исследование и разработка измерителей комплексных коэффициентов передачи в области низких и инфранизких частот: Автореф. дис. ... канд. техн. наук: 05.11.05 / Киев. политехн. ин-т. – К., 1974. – 38 с. – Библиогр.: с. 29-32.

К вопросу о построении измерителей комплексного коэффициента передачи четырехполосников / В.Е. Быков, Ю.М. Туз, В.Г. Цывинский // Исследования в области электромагнитных измерений: [Сб. науч. тр. и сообщ.] / Сиб. гос. науч.-исслед. ин-т метрологии. – Новосибирск, 1971. – С. 175-177.

Об одном способе измерения действительной и мнимой составляющих переменного напряжения инфранизкой частоты / В.Е. Быков, В.Г. Цывинский // Тезисы докладов XXI Украинской республиканской научно-технической конференции, посвященной 50-летию образования СССР, Дню радио и Дню связиста. – К., 1972. – Вып. 5. – С. 13. – В надзаг.: АН УССР. Науч. совет по теорет. электротехнике и электронике. Науч. совет по кибернетике, Науч.-техн. о-во радиотехники, электроники и связи им. А.С. Попова и др.

Повышение точности измерения спектральных характеристик сигналов путем обработки результатов ряда отдельных измерений с помощью ЭВМ / В.Е. Быков, М.И. Глухимчук, В.В. Садовский, А.М. Решетников // Структурные методы повышения точности, чувствительности и быстродействия измерительных устройств: Тез. докл. Второй респ. науч.-техн. конф. – Умань, 1975. – Вып. 1. – С. 90-91. – В надзаг.: АН УССР. Ин-т электродинамики, 3-д „Мегомметр” г. Умани, Киев. политехн. ин-т и др.

Погрешности от шумов при интегрировании произведения сигналов / В.Е. Быков, В.Г. Цывинский // Радиотехника. – 1977. – Т. 32, №12. – С. 28-39.

Погрешность измерителей комплексного коэффициента передачи четырехполосников, обусловленная нелинейными искажениями опорного направления / Г.К. Бурченков, В.Е. Быков, В.Г. Цывинский // Структурные методы повышения точности измерительных устройств и систем: Тез. докл. Респ. науч.-техн. конф. – К., 1972. – С. 182-183. – В надзаг.: Киев. политехн. ин-т, АН УССР. Ин-т электродинамики и др.

Погрешность квантования при вычислении скалярного произведения с помощью интеграла Стильтьеса / В.Е. Быков, В.Г. Цывинский, Н.А. Яремчук // Структурные методы повышения точности измерительных устройств и систем: Тез. докл. Респ. науч.-техн. конф. – К., 1972. – С. 182-183. – В надзаг.: Киев. политехн. ин-т, АН УССР. Ин-т электродинамики и др.

Погрешность фазочувствительного вольтметра от наличия высших гармоник в опорном напряжении / Г.К. Бурченков, В.Е. Быков, В.Г. Цывинский // Метрология: Ежемесяч. прил. к науч.-техн. журн. „Измерительная техника” / Гос. ком. стандартов Совета Министров СССР. – М., 1973. – Вып. 6. – С. 44-47.

Результаты статистических испытаний твердотельных интегральных дифференциальных усилителей типа П2222 / В.Е. Быков, Ю.М. Туз, В.В. Садовский // Вопросы улучшения технических параметров выпрямительных и транзисторных приборов: [Сб. ст.] / Всесоюз. науч.-исслед. ин-т электроизмер. приборов. – Л., 1970. – С. 345-355.

Структурная минимизация погрешности устройств, использующих перемножение сигналов по Стильтьесу / В.Е. Быков, В.Г. Цывинский // Структурные методы повышения точности, чувствительности и быстродействия измерительных устройств: Тез. докл. Второй респ. науч.-техн. конф. – Умань, 1975. – Вып. 2. – С. 47-49. – В надзаг.: АН УССР. Ин-т электродинамики, 3-д „Мегомметр” г. Умани, Киев. политехн. ин-т и др.

Структурные методы повышения точности и снижения аппаратных затрат цифровых одноканальных и многоканальных измерителей комплексных коэффициентов передачи (ИККП) // Структурные методы повышения точности и чувствительности измерительных преобразователей. – К., 1976. – С. 14.

1.2. Засоби і технології вимірювання одномірних і двомірних параметрів сигналів звукових та інфразвукових частот

Аналого-цифровые тензометрические измерители деформаций с корреляцией погрешностей / А.Н. Гуржий, В.Е. Быков // Приборостроение. – 1980. – Т. 23, №2. – С. 10-14. – (Изв. высших учеб. заведений МВ и ССО СССР).

Аналоговый фазочувствительный вольтметр инфранизких частот / Ю.М. Туз, В.Е. Быков, В.В. Садовский // Тезисы докладов XX Украинской республиканской научно-технической конференции, посвященной 75-летию со дня изобретения радио, (6-8 июля 1970 г.). – К., 1970. – С. 61-62. – В надзаг.: АН СССР. Науч. совет по кибернетике, Науч.-техн. о-во радиотехники, электроники и связи им. А.С. Попова и др.

Арифметическое устройство цифрового измерительного прибора / В.Г. Цывинский, В.И. Зозуля, В.Е. Быков и др. // Элементы и устройства управляющих машин и систем: [Сб. докл.] / АН УССР. Науч. совет по кибернетике. Ин-т кибернетики. – К., 1972. – С. 113-124.

Входное устройство измерительного прибора на основе операционного усилителя / В.Е. Быков, В.Г. Цывинский, А.М. Янко // Приборостроение. – 1972. – Т. 15, №8. – С. 18-21. – (Изв. высших учеб. заведений МВ и ССО СССР).

Измеритель комплексного коэффициента передачи четырехполосников в области инфранизких частот / В.Е. Быков, В.Г. Цывинский // II Республиканская научно-техническая конференция „Электронные измерительные приборы и системы с коммутационно-модуляционными преобразователями”: Тез. докл. – Львов, 1971. – С. 156-157. – В надзаг.: АН УССР. Ин-т электродинамики. Физ.-мех. ин-т, Львов. политехн. ин-т, Киев. и Львов. правления НТО „Приборпром” и др.

Измерительные тензометрические преобразователи с коррекцией погрешностей / А.Н. Гуржий, В.Е. Быков, А.И. Клименко // Вопросы теории и проектирования преобразователей информации. – К., 1976. – С. 8.

Использование линейных интегральных микросхем общего применения в радиоэлектронной аппаратуре. Фазочувствительный вольтметр на интегральных схемах // Программа и тезисы докладов IV научно-технической конференции молодых специалистов завода „Радиоприбор”. – К., 1971. – С. 8.

*Исследование и разработка методов и схем построения цифровых фазочувствительных вольтметров низких и инфранизких частот // Сборник рефератов НИР / Всесоюз. науч.-техн. информ. центр. – М., 1972. – Вып. 1. Сер. 13.

Складові частини автоматизованного робочого місця керівника школи / В.Ю. Биков, Осипа Р.А., Заліпугіна І.М. // Всеукраїнська науково-практична конференція з проблем роботи середніх загальноосвітніх навчально-виховних закладів нового типу, 2-4 лют. 1994 р.: Тези доп. та виступів. – К., 1994. – Вып. 2. – С. 161-162. – У надзаг.: АПН України, Ін-т систем. дослідж. освіти України та ін.

*Транзисторный фазочувствительный вольтметр инфранизких частот // Сборник рефератов НИР и ОКР / НИИ электро и радиоизмерений. – М., 1971. – Вып. 8. – Реф. 1185.

Усилитель постоянного тока на интегральных схемах / В.Е. Быков, Ю.М. Туз, А.М. Решетников // Вопросы улучшения технических параметров выпрямительных и транзисторных приборов: [Сб. ст.] / Всесоюз. науч.-исслед. ин-т электроизмер. приборов. – Л., 1970. – С. 268-272.

Устройство для поверки приборов, измеряющих амплитудно-фазочастотные характеристики / В.Е. Быков, В.Г. Цывинский // Автоматизация проверки средств измерений в процессе их производства и эксплуатации: Тез. докл. Всесоюз. науч.-техн. конф., г. Тбилиси, 1975 г. – М., 1975. – С. 106-107. – В надзаг.: Центр. правление науч.-техн. о-ва приборостроит. пром-сти им. С.И. Вавилова и др. – (Метрология – автоматизация - 75).

Фазочувствительные вольтметры инфранизкой частоты для искаженных сигналов / В.Е. Быков, В.И. Зозуля, В.Г. Цывинский // Исследования в области электромагнитных измерений: [Сб. науч. тр. и сообщ.] / Сиб. гос. науч.-исслед. ин-т метрологии. – Новосибирск, 1971. – С. 178-180.

Фазочувствительный вольтметр инфранизких частот / В.Е. Быков, В.Г. Цывинский, Д.К. Маков // Вестник Киев. политехн. ин-та. – К., 1973. – Вып. 10. – С. 144-146. – (Сер.

автоматики и приборостроения).

Фазочувствительный вольтметр на интегральных схемах / В.Е. Быков, В.В. Садовский, В.Г. Цывинский, А.М. Янко // Тезисы докладов XXI Украинской республиканской научно-технической конференции, посвященной 50-летию образования СССР, Дню радио и Дню связиста. – К., 1972. – Вып. 5. – С. 14. – В надзаг.: АН УССР. Науч. совет по теорет. электротехнике и электронике. Науч. совет по кибернетике, Науч.-техн. о-во радиотехники, электроники и связи им. А.С. Попова и др.

То же // Обмен опытом в радиопромышленности: Сб. науч.-техн. реф. – 1973. – Вып. 11. – С. 68-69.

Цифровой фазочувствительный вольтметр инфранизкой частоты // Новые электронные приборы: Тез. докл. и сообщ. респ. семинара. – К., 1972. – С. 48-49. – В надзаг.: Укр. респ. правление НТО радиотехники, электроники и связи им. А.С. Попова и др.

Широкополосные квадратурные фазовращатели гармонических сигналов / В.Е. Быков, В.Г. Цывинский // Радиотехника, тонкие магнитные пленки, вычислительная техника: [Сб. тр.] / АН СССР. Сиб. отд-ние. Ин-т физики им. А.В. Киренского и др. – Красноярск, 1973. – С. 152-156.

Широкополосные квадратурные фазовращатели гармонических сигналов на основе интегрирующих операционных усилителей / В.Е. Быков, В.Г. Цывинский // Приборостроение. – 1979. – Т. 22, №6. – С. 79-83. – (Изв. высших учеб. заведений МВ и ССО СССР).

2. Автоматизована система управління (АСУ) освітою

2.1. Теоретико-методологічні й науково-методичні проблеми створення АСУ освітою

Автоматизация управления в системе просвещения / В.Е. Быков, Э.Г. Винограй, А.Г. Мартынов и др.; Томский ун-т. – Томск, 1984. – 263 с. – Библиогр.: с. 246-261.

Вопросы автоматизации плановых расчетов в просвещении / В.Е. Быков, А.П. Диденко, А.П. Осадчук // Проблемы повышения эффективности автоматизированных систем планирования и управления: Сб. науч. тр. / Госплан УССР. Глав. науч.-исслед. и информ.-вычисл. центр. – К., 1980. – С. 166-175.

Вопросы взаимодействия РАСУНТ с ОАСУ Министерства просвещения УССР / В.Е. Быков, А.П. Осадчук, В.В. Андриющенко // Создание республиканской автоматизированной системы управления развитием науки и техники и проблемы ее дальнейшего развития: Тез. докл. Респ. науч.-техн. семинара, г. Донецк, апр. 1981 г. – К., 1981. – Вып. 1: Экономико-организационные вопросы совершенствования управления развитием науки и техники. – С. 64-65. – В надзаг.: Госплан УССР. Глав. науч.-исслед. и информ.-вычислит. центр и др.

Вопросы обеспечения совместимости ОАСУ Минпроса УССР и АСПР Госплана УССР / В.Е. Быков, А.П. Диденко, А.П. Осадчук // Вопросы общесистемного обеспечения РАС Украинской ССР: Сб. науч. тр. / Госплан УССР. Глав. науч.-исслед. и информ.-вычисл. центр и др. – К., 1979. – С. 133-140.

Вопросы применения математических методов и вычислительной техники в планировании и управлении отраслью просвещения / В.Е. Быков, С.Н. Кочура, А.П. Осадчук, А.С. Чекалина // Проблемы использования экономико-математических методов и вычислительной техники в управлении народным образованием: Сб. науч. тр. / Таджик. науч.-исследов. ин-т пед. наук. – Душанбе, 1982. – С. 3-22. – Библиогр.: 6 назв.

Вопросы совершенствования системы плановых расчетов в просвещении на областном уровне управления / В.Е. Быков, А.П. Осадчук, В.П. Смирнов // Вопросы совершенствования управления народным образованием: [Межвуз. сб. науч. тр.] / Томский гос. пед. ин-т им. Ленин. комсомола. – Томск, 1980. – С. 70-83. – Библиогр.: 4 назв.

Вопросы создания диалоговой системы планирования развития просвещения республики / И.И. Сопильняк, В.Е. Быков, А.П. Осадчук // Проблемы методического обеспечения функциональных подсистем АСПР: Сб. науч. тр. / Госплан УССР. Глав. науч.-исслед. и информ.-вычислит. центр. – К., 1981. – С. 152-162.

Вопросы создания информационной сети в области просвещения в Украинской Советской Социалистической Республике // Обмен педагогической информацией – средство дальнейшего развития европейского сотрудничества в области образования и воспитания: Сб. из общеевроп. colloквиума ЄДИКО-2, Братислава, 12-15 июля 1977 г. / М-во просвещения ЧССР. Ин-т пед. информ. – Братислава, 1977. – С. 235-244.

Всесоюзная конференция з організації народної освіти // Рад. шк. – 1980. – №3. – С. 93-94.

Галузева автоматизована система управління освітою в республіці / В.Ю. Биков, О.П. Осадчук // Рад. шк. – 1977. – №8. – С. 75-82.

„Дерево целей” системы просвещения области / В.Е. Быков, Э.Г. Винограй, В.П. Смирнов // Вопросы совершенствования управления народным образованием: [Межвуз. сб. науч. тр.] / Томский гос. пед. ин-т им. Ленин. комсомола. – Томск, 1980. – С. 22-26. – Библиогр.: 12 назв.

Иерархическая структура целей совершенствования управления просвещением союзной республики // Проблемы совершенствования управления народным образованием: Сб. науч. тр. / Моск. гос. пед. ин-т им. В.И. Ленина. – М., 1983. – С. 112-122.

К вопросу разработки диалоговой системы плановых расчетов в просвещении / В.Е. Быков, А.П. Осадчук // Задачи и методы ОАСУ просвещением: Сб. науч. тр. / Моск. гос. пед. ин-т им. В.И. Ленина. – М., 1981. – С. 89-93.

Комплексная взаимосвязь и взаимодействие задач ОАСУ просвещения / В.Е. Быков, Ю.И. Саенко // Применение ЭВМ для

обеспечения учебного процесса и управления образованием: [Материалы Всесоюз. конф., г. Свердловск, 1984 г., 15-17 нояб.] / Свердлов. гос. пед. ин-т. – Свердловск, 1985. – С. 185-186.

Комплексный подход к созданию подсистемы перспективного планирования отраслевой АСУ Минпроса союзной республики / В.Е. Быков, М.Л. Левицкий, А.П. Осадчук // Задачи и методы ОАСУ просвещением РСФСР: Сб. науч. тр. / Моск. гос. пед. ин-т им. В.И. Ленина. – М., 1982. – С. 97-107.

*Концептуальні напрями подальшого розвитку єдиної автоматизованої інформаційної системи Академії / В.Ю. Биков, В.І. Луговий, В.А. Куценко, В.П. Тронь // Збірник наукових праць Української Академії державного управління при Президентіві України / За заг. ред. В.І. Лугового, В.М. Князева. – К., 1998. – Вип.1.

Методологические вопросы разработки подсистем перспективного планирования ОАСУ министерства просвещения союзной республики / В.Е. Быков, А.П. Осадчук // Всесоюзная конференция по проблемам ОГАС, РАСУ и АСУ, посвященная 60-летию академика В.М. Глушкова (Канев, 20-23 сент. 1983 г.): Тез. докл. – К., 1983. – Ч. 1. – С. 32-34. – В надзаг.: АН УССР. Ин-т кибернетики им. В.М. Глушкова и др.

Методологические вопросы создания автоматизированной системы управления научно-исследовательской деятельностью в отрасли просвещения / В.Е. Быков, Э.П. Бережная // Проблемы использования экономико-математических методов и вычислительной техники в управлении народным образованием: Сб. науч. тр. / Таджик. науч.-исследов. ин-т пед. наук. – Душанбе, 1982. – С. 23-34.

Методологические основы и перспективы создания отраслевой вычислительной сети в системе просвещения // Automatizované informační a řídicí systémy ve školství: Bulletin. – Praha, 1982. – №4. – S. 20-28. – Чеш.

*Методологические основы создания и управления комплексными программами в просвещении // Теория и практика

организации, планирования и управления межведомственными научно-техническими работами: Тез. докл. Респ. науч.-практ. конф., г. Черкассы, 1983 г., 26-28 сент. – Черкассы, 1983. – С. 116-117. – В надзаг.: АН УССР. Ин-т экономики, Укр. Респ. и Черкас. обл. упр. ВХО им. Д.И. Менделеева и др.

Міжнародне співробітництво в галузі освіти: [Інтеграція нац. інформ. систем] // Рад. шк. – 1981. – №3. – С. 90.

Наукові дослідження щодо створення другої черги галузевої АСУ МО УРСР // Рад. шк. – 1982. – №8. – С. 76-78.

Научные основы, методы и системы автоматизированного управления просвещением на уровне союзной республики (на примере системы народного образования Украинской ССР): Автореф. дис. ... д-ра техн. наук: 05.13.06 / АН УССР. Ин-т кибернетики им. В.М. Глушкова. – К., 1989. – 43 с. – Библиогр.: с. 40-43.

Некоторые результаты и проблемы создания первой очереди республиканского уровня АСУ общеобразовательными школами Министерства просвещения Украинской ССР / В.Е. Быков, А.П. Осадчук // Актуальные социально-экономические проблемы народного образования: Тез. докл. Всесоюз. науч.-практ. конф., 14-16 нояб. 1979 г. – М., 1979. – С. 227-228. – В надзаг.: Моск. гос. пед. ин-т им. В.И. Ленина и др.

Обзоры по основным направлениям развития педагогической науки и народного образования: Обзор информ. Вып. 4: Применение вычислительной техники, средств передачи и отображения информации в народном образовании / АПН СССР. Науч.-исслед. ин-т общей педагогики; Авт.: В.Е. Быков, А.Д. Безгин. – М., 1981. – 47 с.

Опыт разработки и проблемы создания ОАСУ Министерства просвещения УССР // Вопросы совершенствования управления народным образованием: [Сб. тр.] / Томский гос. пед. ин-т им. Ленин. комсомола. – Томск, 1979. – С. 13-20.

Организация процесса программно-целевого планирования научных исследований в просвещении / В.Е. Быков,

В.В. Андриющенко // Теория и практика организации, планирования и управления межведомственными научно-техническими работами: Тез. докл. Респ. науч.-практ. конф., г. Черкассы, 1983 г., 26-28 сент. – Черкассы, 1983. – С. 53-54. – В надзаг.: АН УССР. Ин-т экономики, Укр. Респ. и Черкас. обл. упр. ВХО им. Д.И. Менделеева и др.

Основные направления научных исследований по созданию II очереди республиканского уровня отраслевой автоматизированной системы управления Министерства просвещения СССР // Задачи и методы ОАСУ просвещением: Сб. науч. тр. / Моск. гос. пед. ин-т им. В.И. Ленина. – М., 1981. – С. 24-32. – Библиогр.: 6 назв.

Основные направления улучшения управления развитием отраслевой науки / В.В. Андриющенко, В.Е. Быков // Применение ЭВМ для обеспечения учебного процесса и управления образованием: [Материалы Всесоюз. конф., г. Свердловск, 1984 г., 15-17 нояб.] / Свердлов. гос. пед. ин-т. – Свердловск, 1985. – С. 187-188.

Основные положения технического задания на ОАСУ МП УССР / В.Е. Быков, А.П. Осадчук // Использование ЭВМ в обеспечении учебного процесса и управлении образованием: Тез. докл. и сообщ. Всесоюз. совещ., г. Свердловск, 1979 г., 13-15 сент. – Свердловск, 1979. – С. 115-116. – В надзаг.: Свердлов. гос. пед. ин-т.

Основы концепции создания функционального программного обеспечения ОАСУ Министерства просвещения УССР / В.Е. Быков, А.И. Зинченко // Использование ЭВМ в обеспечении учебного процесса и управлении образованием: Тез. докл. и сообщ. Всесоюз. совещ., [г. Свердловск, 1979 г., 13-15 сент.]. – Свердловск, 1979. – С. 96-97. – В надзаг.: Свердлов. гос. пед. ин-т.

Основы создания имитационных моделей в ОАСУ / В.Е. Быков, Ю.И. Саенко, П.В. Смилянский // Проблемы управления народным образованием и исследования его эффективности: Межвуз. сб. науч. тр. / Моск. гос. пед. ин-т

им. В.И. Ленина. – М., 1987. – С. 142-163. – Библиогр.: 6 назв.

Отраслевая автоматизированная система управления (ОАСУ)
// Компьютерная технология обучения: Слов.-справ.. – К., 1992. –
С. 376-380.

Отраслевая автоматизированная система управления
просвещением Украинской ССР // Проблеми дальшого розвитку
педагогічних і психологічних наук в світлі рішень XXV з'їзду
КПРС: (Тези республік. наук. конф.). – К., 1977. – С. 156-158. – У
надзаг.: Наук.-дослід. ін-т педагогіки УРСР та ін.

Подсистема учета и обработки данных государственной
статистики ОАСУ Министерства просвещения УССР
/ В.Е. Быков, А.П. Осадчук // Совершенствование учета, контроля
и статистической информации в выявлении и использовании
резервов в народном хозяйстве: Тез. докл. Респ. науч.-техн.
конф., г. Запорожье, 1978 г., 24-26 окт. – К., 1978. – С. 192-196. –
В надзаг.: ЦСУ УССР, Госплан УССР, Ком. нар. контроля УССР
и др.

Принципы построения „дерева целей” системы просвещения
на союзном, республиканском и областном уровнях
/ В.П. Смирнов, Э.Г. Винограй, В.Е. Быков, А.П. Осадчук
// Проблемы прогнозирования и планирования развития
образования и педагогической науки: Сб. науч. тр. / Краснояр.
гос. пед. ин-т. – Красноярск, 1982. – С. 66-89. – (Пробл. соц.
прогнозирования; Вып. 7).

Проблемы ведения общесоюзных и отраслевых
классификаторов технико-экономической информации и
унифицированных систем документации в просвещении
/ В.Е. Быков, В.А. Буриков, А.П. Диденко, А.П. Осадчук
// Проблемы построения общесистемного обеспечения
республиканских автоматизированных систем управления: Сб.
науч. тр. / Госплан УССР. Глав. науч.-исслед. и информ.-
вычислит. центр. – К., 1980. – С. 123-129.

Проблеми вдосконалення інформаційної системи в галузі
освіти // Рад. шк. – 1979. – №6. – С. 59-64.

Проблемы дальнейшей интеграции информационных систем в области образования // Создание информационных систем в области воспитания и образования: Сб. материалов коллоквиума ЭДИКО-3, [Прага, 21-23 окт. 1980 г.] / М-во образования ЧССР. Ин-т шк. информ. – Прага, 1981. – С. 173-188.

Проблемы обеспечения совместимости организационных уровней ОАСУ Министерства просвещения СССР / В.Е. Быков, А.П. Осадчук, В.П. Смирнов // Вопросы совершенствования управления народным образованием: [Сб. тр.] / Томский гос. пед. ин-т им. Ленин. комсомола. – Томск, 1979. – С. 21-28.

Проблемы совершенствования и развития автоматизированной информационной системы в отрасли просвещения Украинской ССР // Сборник из общеевропейского коллоквиума ЭДИКО-4, Братислава, 25-28 июня 1984 г. / М-во образования ЧССР. Словац. пед. б-ка. Ин-т шк. информ. – Братислава, 1984. – С. 115-123.

Проблемы совершенствования информационной системы просвещения // Проблемы совершенствования отраслевой системы научно-педагогической информации: Тез. докл. Всесоюз. семинара информ. работников Минпроса СССР и АПН СССР, 26-28 апр. 1978 г. – М., 1978. – С. 26-27.

Проблемы создания вычислительной сети ОАСУ МП УССР / В.Е. Быков, Э.В. Бурфман // Использование ЭВМ в обеспечении учебного процесса и управлении образованием: Тез. докл. и сообщ. Всесоюз. совещ., г. Свердловск, 1979 г., 13-15 сент. – Свердловск, 1979. – С. 95-96. – В надзаг.: Свердлов. гос. пед. ин-т.

Программно-математические средства автоматизированного подведения итогов деятельности учреждений народного образования / В.Е. Быков, А.Н. Козленко // Автоматизация обучения и контроля на базе ЭВМ: Сб. науч. тр. / Свердлов. гос. пед. ин-т. – Свердловск, 1984. – С. 97-105.

Республиканская модель АСНПИ (на примере УССР) / В.Е. Быков, А.Д. Безгин, Т.С. Безгина // Принципы и методы

автоматизации информационных процессов в отраслевой системе педагогической информации: Сб. науч. тр. / АПН СССР. Науч.-исслед. ин-т общей педагогики. – М., 1990. – С. 26-41. – Библиогр.: 23 назв.

*Совершенствование процессов развития и функционирования отраслевой науки / В.Е. Быков, В.В. Андриященко // Научно-технический прогресс и повышение эффективности использования производственного и научного потенциала в машиностроении: Тез. докл. Респ. науч.-техн. конф. – Х., 1984. – Ч. 1. – С. 44-45. – В надзаг.: Харьк. обл. правление НТО Машпром и др.

Состояние и главные направления работ по созданию отраслевой автоматизированной системы управления образованием в СССР // Automatizované informační a řídicí systémy ve školství: Bulletin. – Praha, 1984. – №5. – S. 10-17. – Чеш.

Формализация построения „дерева целей” при системном анализе объектов управления / А.Н. Козленко, В.Е. Быков // Применение ЭВМ для обеспечения учебного процесса и управления образованием: [Материалы Всесоюз. конф., г. Свердловск, 1984 г., 15-17 нояб.] / Свердлов. гос. пед. ин-т. – Свердловск, 1985. – С. 190-191.

Функции, состав и структура управленческой информационной системы для органов народного образования / В.Е. Быков, Ю.И. Сигалов // Автоматизированные системы в управлении учебно-воспитательным процессом в педагогическом институте: Сб. науч. тр. / Свердлов. гос. пед. ин-т. – Свердловск, 1986. – С. 91-99. – Библиогр.: 6 назв.

Экономико-математические модели управления в просвещении: Монография / В.Е. Быков, А.Н. Мартынов. – Томск, 1988. – 207 с. – Библиогр.: с. 197-206.

2.2. Засоби і технології АСУ освітою

Автоматизация процесса проектирования документов в условиях функционирования СУБД ПАЛЬМА / Р.П. Крамаренко, В.Е. Быков, О.Б. Долинный, М.Я. Плескач // Управляющие системы и машины. – 1988. – №4. – С. 101-103. – Библиогр.: 16 назв.

Автоматизированное рабочее место управленца на базе ЭВМ СМ-4 / А.Д. Безгин, В.Е. Быков // Применение ЭВМ для обеспечения учебного процесса и управления образованием: [Материалы Всесоюз. конф., г. Свердловск, 1984 г., 15-17 нояб.] / Свердлов. гос. пед. ин-т. – Свердловск, 1985. – С. 79-81.

Те саме // Опыт применения в народном хозяйстве мини- и микро-ЭВМ семейства СМ ЭВМ: Тез. докл. конф. и совещ. – М., 1987. – С. 41. – (Науч.-техн. пропаганда; Вып. 1).

Внутрисистемный классификатор этапов и работ научных исследований и разработок в отрасли просвещения Украинской ССР / В.В. Андрущенко, В.Е. Быков // Классификаторы и документы: Науч.-техн. реф. сб. – М., 1982. – Вып. 4. – С. 18-19.

Вопросы обеспечения взаимодействия СПОК и СУБД ПАЛЬМА / В.Е. Быков, А.М. Довгялло, А.Н. Козленко // Управляющие системы и машины. – 1982. – №6. – С. 83-87. – Библиогр.: 6 назв.

Вопросы обеспечения достоверности информационной базы ОАСУ Минпроса УССР в условиях функционирования СУБД / В.Е. Быков, М.Я. Плескач, О.Б. Долинный // Классификаторы и документы: Науч.-техн. реферат. сб. – М., 1986. – Вып. 10. – С. 11-15.

Вопросы создания системного программного обеспечения интегрированной АСУ – АСО / В.Е. Быков, А.М. Довгялло, А.Н. Козленко // Обучающие и контролирующие системы на базе ЭВМ: Сб. науч. тр. / Свердлов. гос. пед. ин-т. – Свердловск, 1982. – С. 92-102.

Инструкция по отраслевому контролю за внедрение унифицированных систем документации и общесоюзных

классификаторов технико-экономической информации, используемых в ОАСУ Министерства просвещения (народного образования) союзной республики / Исполн.: В.Е. Быков (рук.), А.П. Осадчук, В.В. Андрущенко и др.: Минпрос УССР. Глав. вычисл. центр. – К., 1979. – 14 с.

*Интеллектуальный терминал отраслевой вычислительной сети на базе ЭВМ СМ-4 / В.Е. Быков, А.Д. Безгин // Опыт применения в народном хозяйстве мини- и микро-ЭВМ семейства СМ ЭВМ: Тез. докл. конф. и совещ. – М., 1987. – С. 20-21. – (Приборы, средства автоматизации и системы упр.: ТС-12 „Науч. техн. пропаганда”; Вып. 1).

*Информационно-коммуникативные сети и учреждения народного образования // Компьютерные технологии в учебно-воспитательном процессе в школе и вузе: Тез. докл. Всесоюз. науч. конф., г. Свердловск, 1990 г., 13-15 нояб. – Свердловск, 1990. – С. 100.

К вопросу о структуре технических средств низового информационного пункта отраслевой вычислительной сети Министерства просвещения / В.Е. Быков, А.Д. Безгин, В.Л. Пирогов // Вопросы совершенствования управления народным образованием: [Межвуз. сб. науч. тр.] / Томский гос. пед. ин-т им. Ленин. комсомола. – Томск, 1980. – С. 84-87.

К вопросу применения банков данных в ОАСУ Минпроса Украинской ССР / В.Е. Быков, А.П. Осадчук, А.А. Шарапова // Использование ЭВМ в обеспечении учебного процесса и управления образованием: Тез. докл. и сообщ. Всесоюз. совещ., [г. Свердловск, 1979 г., 13-15 сент.]. – Свердловск, 1979. – С. 97-98. – В надзаг.: Свердлов. гос. пед. ин-т.

Методика и алгоритм округления значений параметров при обработке данных / В.Е. Быков, А.П. Осадчук, А.Г. Олейник, А.Е. Рыбак // Использование ЭВМ в обеспечении учебного процесса и управлении образованием: Тез. докл. и сообщ. Всесоюз. совещ., [г. Свердловск, 1979 г., 13-15 сент.]. – Свердловск, 1979. – С. 104-105. – В надзаг.: Свердлов. гос. пед. ин-т.

Об автоматизированном проектировании документов / В.Е. Быков, М.Я. Плескач, О.Б. Долинный // Науч.-техн. информ. – 1986. – №10. – С. 8-10. – Библиогр.: 10 назв. – (Сер. 2: Информ. процессы и системы).

Об опыте разработки ППП „Внутриформенный и межформенный контроль документов” / В.Е. Быков, О.Б. Долинный, М.Я. Плескач // Применение ЭВМ для обеспечения учебного процесса и управления образованием: [Материалы Всесоюз. конф., г. Свердловск, 1984 г., 15-17 нояб.] / Свердлов. гос. пед. ин-т. – Свердловск, 1985. – С. 197-198.

Обоснование структуры паспорта учреждения непромышленной сферы / В.Е. Быков, А.В. Клименюк, Э.П. Бережная, М.Я. Плескач // Применение ЭВМ для обеспечения учебного процесса и управления образованием: [Материалы Всесоюз. конф., г. Свердловск, 1984 г., 15-17 нояб.] / Свердлов. гос. пед. ин-т. – Свердловск, 1985. – С. 194-195.

*Опыт внедрения и перспективы развития отраслевой вычислительной сети Министерства просвещения УССР / В.Е. Быков, В.Л. Пирогов // Проблемы совершенствования управления и планирования народного образования: Межвуз. сб. науч. тр. / М-во просвещения РСФСР. Моск. гос. пед. ин-т им. В.И. Ленина; Под ред. М.Л. Левицкого. – М., 1985. – С. 90-100.

Опыт использования общесоюзных классификаторов технико-экономической информации в Министерстве просвещения УССР / В.Е. Быков, В.В. Андрищенко // Классификаторы и документы: Науч.-техн. реф. сб. / Гос. ком. СССР по стандартам. – М., 1979. – Вып. 5. – С. 3-5.

Опыт создания и ведения унифицированной документации и классификаторов в ОАСУ Минпроса УССР / В.Е. Быков, М.Я. Плескач, В.А. Буриков // Классификаторы и документы: Науч.-техн. реф. сб. – М., 1986. – Вып. 5. – С. 26-32.

*Організація та експлуатація баз даних єдиної автоматизованої інформаційної системи Академії / В.Ю. Быков, Ю.І. Калюх, О.Г.

Крикун та інші // Збірник наукових праць Української Академії державного управління при Президентові України / За заг. ред. В.І. Лугового, В.М. Князева. – К., 1998. - Вип.1.

Организация формирования, ввода и ведения информационного фонда ОАСУ Минпроса УССР / В.Е. Быков, А.П. Осадчук, В.А. Буриков // Классификаторы и документы: Науч.-техн. реф. сб. – М., 1981. – Вып. 1. – С. 15-18.

Основные проектные решения и проблемы ведения информационного обеспечения АСУ Минпроса УССР / В.Е. Быков, В.А. Буриков, О.Д. Долинный и др. // Проблемы информационного обеспечения автоматизированных систем управления [АСУ]: Тез. докл. [Респ. семинара-совещ., г. Одесса, 1982 г., 29 марта -1 апр.]. – К., 1982. – С. 29-30. – В надзаг.: Госплан УССР. Глав. науч.-исследов. и информ.-вычисл. центр и др.

Положение о системе введения общесоюзных классификаторов технико-экономической информации в Министерстве просвещения УССР / М-во просвещения УССР. Глав. вычисл. центр; Исполн.: В.Е. Быков, А.П. Осадчук, В.В. Андрищенко и др. – К., 1978. – 14 с.

Проблемы построения и развития отраслевой вычислительной сети / В.Е. Быков, А.Д. Безгин, В.М. Пирогов. – К.: Знание, 1981. – 24 с. – Библиогр.: 7 назв.

Программно-технические средства исследования в имитационных системах ОАСУ. Методы построения и особенности использования // Проблемы управления народным образованием и исследования его эффективности: Межвуз. сб. науч. тр. / Моск. гос. пед. ин-т им. В.И. Ленина. – М., 1987. – С. 72-141. – Библиогр.: 21 назв.

Расширение возможностей СУБД по обеспечению семантической целостности баз данных / Р.П. Крамаренко, О.Б. Долинный // Управляющие системы и машины. – 1987. – №1. – С. 91-94. – Библиогр.: 10 назв.

Розвиток структури комп'ютерних систем опрацювання статистичної звітності для забезпечення управління освітою / В.Е. Быков, М.Я. Плєскач // Комп'ют. у шк. та сім'ї. – 2005. – №3. – С. 3-6.

*Совершенствование структуры информационных потоков канала формирования отраслевой базы отчетных данных / В.Е. Быков, М.Я. Плєскач // Компьютерные технологии в учебно-воспитательном процессе школы и вуза: Сб. науч. тр. / Свердлов. пед. ин-т. – Свердловск, 1990. – С. 136-140.

Состав и содержание программно-математического обеспечения республиканского уровня ОАСУ Министерства просвещения СССР / В.Е. Быков, А.Д. Безгин, А.П. Осадчук, А.А. Романовский // Вопросы совершенствования управления народным образованием: [Межвуз. сб. науч. тр.] / Томский гос. пед. ин-т им. Ленин. комсомола. – Томск, 1980. – С. 88-93. – Библиогр.: 5 назв.

2.3. Технічні проекти і завдання та керівні технічні матеріали щодо створення АСУ освітою

Автоматизированная система управления. Документация технорабочего проекта: состав, содержание, порядок оформления, комплектования и согласования: Рук. техн. материал / М-во просвещения УССР. Глав. вычисл. центр; Исполн.: В.Е. Быков (рук. темы), А.П. Осадчук, А.Д. Безгин, А.П. Кухарь. – К., 1980. – 54 с.

Автоматизированные системы управления: организация, порядок внедрения: Рук. техн. материалы / М-во просвещения УССР. Глав. вычисл. центр; Исполн.: В.Е. Быков (рук. темы), А.Д. Безгин. – К., 1980. – 65 с.

*Обследование автоматизируемого объекта при создании и развитии автоматизированной системы: Выбор задач автоматизации: Рук. техн. материалы: РТМ-7-87 / М-во просвещения УССР. Глав. вычисл. центр; В.Е. Быков,

А.П. Осадчук, Э.Г. Одинцова и др. – К., 1987. – 35 с. – (ОАСУ М-ва просвещения УССР).

Отраслевая автоматизированная система управления Министерства просвещения УССР: Обследование автоматизируемого объекта при создании и развитии автоматизированной системы. Выбор задач автоматизации: Рук. техн. материалы: РТМ-7-87 / Исполн.: В.Е. Быков, А.П. Осадчук, Ю.И. Саенко и др.; М-во просвещения УССР. Глав. вычисл. центр.–К., 1987.–35 с.

Отраслевая автоматизированная система управления (ОАСУ) Министерства просвещения УССР. Развитие республиканского уровня ОАСУ в двенадцатой пятилетке (1986 – 1990 гг.): Техн. задания / М-во просвещения УССР. Глав. вычисл. центр; Исполн.: В.Е. Быков, Э.Г. Одинцова, А.П. Осадчук, Ю.И. Саенко. – К., 1986. – 45 с.

Руководящие технические материалы к разработке документации технического проекта отраслевой автоматизированной системы управления (ОАСУ) Министерства просвещения (народного образования) союзной республики / М-во просвещения УССР. Глав. вычисл. центр; В.Е. Быков, А.П. Осадчук. – К., 1978. – 32 с.

Реф.: [Реферат] / В.Е. Быков, А.П. Осадчук // Экономика, планирование и организация народного образования: Реф. информ. / АПН СССР. НИИ общей педагогики. Отд. науч.-пед. информ. – М., 1978. – Вып. 3. – С. 13.

Руководящие технические материалы к разработке рабочего проекта отраслевой автоматизированной системы управления (ОАСУ) Министерства просвещения УССР / М-во просвещения УССР. Глав. вычисл. центр; Исполн.: В.Е. Быков (рук.), А.П. Осадчук, В.В. Андрущенко и др. – К., 1978. – 31 с.

Руководящие технические материалы к расчету потребности в педагогических кадрах для дневных общеобразовательных школ и школ-интернатов / М-во просвещения УССР. Глав. вычисл. центр; Исполн.: В.Е. Быков (рук. темы), А.П. Осадчук, А.Г. Олейник, Л.А. Губарец. – К., 1980. – 72 с.

Руководящие технические материалы по расчету численности педагогических и медицинских кадров для постоянно действующих детских дошкольных учреждений / М-во просвещения УССР. Глав. вычисл. центр; Исполн.: В.Е. Быков (рук. темы), А.П. Осадчук, А.Г. Олейник и др. – К., 1980. – 51 с.

*Система проектной и приемосдаточной документации на автоматизированные системы управления. Порядок проведения и оформления работ: Рук. техн. материалы: РТМ-5-85 / М-во просвещения УССР. Глав. вычисл. центр; Исполн.: В.Е. Быков., А.Д. Безгин, А.П. Осадчук, Э.Г. Одинцова. – К., 1980. – 123 с.

Технический проект первой очереди автоматизированной системы управления общеобразовательными школами Министерства просвещения УССР (АСУ ОШ МП УССР): Поясн. зап. / М-во просвещения УССР. Глав. вычисл. центр; В.Е. Быков, А.П. Осадчук. – К., 1978. – Вып. 3. – 44 с.

Реф.: [Реферат] / В.Е. Быков, А.П. Осадчук // Экономика, планирование и организация народного образования: Реф. информ. / АПН СССР. НИИ общей педагогики. Отд. науч.-пед. информ. – М., 1978. – С. 14-15.

Техническое задание на автоматизированную систему управления Киевским областным отделом народного образования / М-во просвещения УССР. Глав. вычисл. центр; Исполн.: В.Е. Быков, А.П. Осадчук, В.В. Андриющенко. – К., 1984. – 54 с.

Техническое задание на автоматизированную систему управления общеобразовательными школами Министерства просвещения УССР (АСУ ОШ МП УССР) / М-во просвещения УССР. Глав. вычисл. центр; Исполн.: В.Е. Быков, А.П. Осадчук, А.Г. Олейник, А.А. Шарапова. – К., 1977. – 61 с.

Реф.: [Реферат] / В.Е. Быков, А.П. Осадчук, А.Г. Олейник, А.А. Шарапова // Экономика, планирование и организация народного образования: Реф. информ. / АПН СССР. НИИ общей педагогики. Отд. науч.-пед. информ. – М., 1978. – Вып. 3. – С. 13-14.

Техническое задание на отраслевую автоматизированную систему ведения общесоюзных и отраслевых классификаторов технико-экономической информации в Министерстве

просвещения УССР / М-во просвещения УССР. Глав. вычисл. центр; Исполн.: В.Е. Быков, А.П. Осадчук, В.В. Андриющенко и др. – К., 1980. – 22 с.

Техническое задание на отраслевую автоматизированную систему управления (ОАСУ) Министерства просвещения УССР / М-во просвещения УССР. Глав. вычисл. центр; Исполн.: В.Е. Быков (рук. темы), А.П. Осадчук. – К., 1979. – 88 с.

Технорабочий проект второй очереди республиканского уровня отраслевой автоматизированной системы управления Министерства просвещения УССР: Поясн. зап. к проекту / М-во просвещения УССР. Глав. вычисл. центр; Исполн.: В.Е. Быков, Ю.И. Саенко, А.П. Осадчук, Э.Г. Одинцова. – К., 1985. – 101 с.

Технорабочий проект первой очереди автоматизированной системы управления Киевским областным отделом народного образования: Поясн. зап. к проекту / М-во просвещения УССР. Глав. вычисл. центр; Исполн.: В.Е. Быков, А.П. Осадчук, Э.Г. Одинцова, В.А. Буриков. – К., 1984. – 37 с.

Технорабочий проект первой очереди республиканского уровня отраслевой автоматизированной системы управления Министерства просвещения УССР: Описание информ. базы / М-во просвещения УССР. Глав. вычисл. центр; Исполн.: В.Е. Быков, А.П. Осадчук, В.В. Андриющенко и др. – К., 1980. – 102 с.

Технорабочий проект первой очереди республиканского уровня отраслевой автоматизированной системы управления (ОАСУ) Министерства просвещения УССР: Поясн. зап. к проекту / М-во просвещения УССР. Глав. вычисл. центр; Исполн.: В.Е. Быков (рук. темы), А.П. Осадчук, В.В. Андриющенко. – К., 1980. – 64 с.

*Типовое техническое задание на автоматизированную систему управления областного отдела народного образования / М-во просвещения УССР. Глав. вычисл. центр, Томск. гос. пед. ин-т; Исполн.: В.Е. Быков, В.П. Смирнов, Э.Г. Винограй и др. – К., 1980. – 57 с.

3. Інформатизація освіти

3.1. Теоретико-методологічні й науково-методичні проблеми інформатизації освіти

*Автоматизація процесу розробки пропозицій по профорієнтації учасників / В.Е. Быков, А.Н. Козленко // Применение автоматизированных обучающих систем в учебном процессе: Тез. докл. Межзон. науч.-техн. конф., 12-14 дек. 1984 г. – Минск, 1984. – С. 128-129.

Аналіз стану комп'ютеризації загальноосвітніх навчальних закладів за 1997 – 2001 роки / А.М. Гуржій, В.Ю. Биков, В.В. Гапон, М.Я. Плескач // Комп'ют. у шк. та сім'ї. – 2002. – №4. – С. 3-7.

До питання інформатизації вищих педагогічних навчальних закладів / І.Ф. Прокопенко, В.Ю. Биков, С.Н. Раков // Комп'ют. у шк. та сім'ї. – 2002. – №4. – С. 8-13.

Інформатизація вищих педагогічних навчальних закладів – як мрії перетворити на дійсність / І.Ф. Прокопенко, В.Ю. Биков, С.А. Раков // Комп'ют. у шк. та сім'ї. – 2003. – №2. – С. 3-6.

Інформатизація загальноосвітньої і професійно-технічної школи України: концептуальні засади і пріоритетні напрями // Професійна освіта: педагогіка і психологія: Пол.-укр. щоріч. / За ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова; К., 2003. – Вип. 4. – С. 501-514.

Інформатизація освіти / В.Ю. Биков, О.П. Осадчук // Рад. шк. – 1990. – №12. – С. 15-19.

Інформатизація освіти і розвиток понятійно-термінологічного апарату системи навчання і освіти // Професіоналізм викладача вищої школи: освітні технології: До 90-річчя заснування МДУ: Зб. ст. до Міжнар. наук.-практ. конф. / АПН України. Ін-т засобів та інформ. технологій навчання, Миколаїв. держ. ун-т ім. В.О. Сухомлинського та ін. – Миколаїв, 2004. – С. 15-23.

Інформатизація освіти сьогодні / В.Ю. Биков, О.П. Осадчук

// Рід. шк. – 1992. – №3/4. – С. 71-73.

Інформатизація освіти України: стан, проблеми, перспективи: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Херсон, 2001 р., 3-5 верес. // Комп'ют. у шк. та сім'ї. – 2001. – №5. – С. 5: фотогр.

Комп'ютеризація навчання у багатоступеневій системі освіти України / В.Ю. Биков, А.М. Гуржій, В.В. Самсонов // Комп'ютерні програми учбового призначення: Тези доп. II Міжнар. конф., м. Донецьк, 1994 р., 3-7 верес. – Донецьк, 1994. – С. 5. – У надзаг.: Донец. держ. ун-т, Донец. терит. центр нових інформ. технологій.

Комп'ютеризація освіти // Пед. газ. – 2000. – Трав. (№5). – С. 6.

Концептуальні засади інформатизації бібліотек освітньої галузі України / В.Ю. Биков, П.І. Рогова, Ю.І. Артемов // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2004. – № 4. – С. 44-47.

Концепція інформатизації [освіти] / Авт. колектив: В.Ю. Биков, Я.І. Вовк, М.І. Жалдак та ін. // Рід. шк. – 1994. – №11. – С. 26-29.

Концепція програми інформатизації загальноосвітніх навчальних закладів, комп'ютеризації сільських шкіл: Проект / Авт.: В.О. Огнев'юк, В.Ю. Биков, М.І. Жалдак та ін. // Комп'ют. у шк. та сім'ї. – 2000. – №3. – С. 3-10; Сіл. шк. – 2000. – 16 серп. (№4). – С. 4-6.

*Нейросетевая парадигма программирования при построении учебных сред / В.Е. Быков, Н.А. Башинский, А.Н. Гуржій, А.Е. Стрижак // Технология программирования 90-х: Тез. докл. II Междунар. конф., г. Киев, 1992 г., 29 сент. – 2 окт. – К., 1992. – С. 99-102. – В надзаг.: АН Украины. Ин-т кибернетики им. В.М. Глушкова.

*Новые информационные технологии в учебном процессе и управлении / В.Е. Быков, А.П. Осадчук // Компьютерные технологии в учебно-воспитательном процессе в школе и вузе: Тез. докл. Всесоюз. науч. конф., г. Свердловск, 1990 г., 13-

15 нояб. – Свердловск, 1990. – С. 90-91.

Нормативно-правове та програмно-методичне забезпечення загальноосвітніх навчальних закладів: Проблеми та шляхи вдосконалення / В.Ю. Биков, М.Я. Плескач // Комп'ют. у шк. та сім'ї. – 2002. – №3. – С. 2-6.

Операційні системи та мережі шкільних комп'ютерних комплексів: Навч. посіб. для слухачів системи підвищ. кваліфікації / В.Ю. Биков, В.Д. Руденко; Ін-т систем дослідж. освіти України, Укр. ін-т підвищ. кваліфікації керів. кадрів освіти. – К.: Компас. – 279 с. – Бібліогр.: 13 назв.

Основные направления информатизации в системе Минобразования СССР / В.Е. Быков, А.П. Осадчук // Механизация и автоматизация упр. – 1989. – №4. – С. 20-23.

Проблеми інформатизації освіти // Хрестоматія з гуцульщинознавства. – Косів; Снятин, 2001. – С. 297-300.

Проблеми інформаційної культури молодших школярів: (Матеріали із засід. круглого столу) // Комп'ют. у шк. та сім'ї. – 2001. – №6. – С. 22.

Розвиток поняттєво-термінологічного апарату комп'ютерно-орієнтованих систем навчання і освіти // Інформаційно-комунікаційні технології у середній і вищій школі: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Ізмаїл, 2004 р., 27-29 трав. / АПН України. Ін-т педагогіки. Ін-т засобів навчання, Ізмаїл. держ. гуманіт. ун-т. – К.; Ізмаїл, 2004. – С. 19-22.

Системи управління інформаційними базами даних в освіті: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В.Ю. Биков, В.Д. Руденко; АПН України. Ін-т педагогіки та ін. – К.: ІЗМН, 1996. – 287 с. – Бібліогр.: с. 283-284.

*Стратегія розвитку загальносистемних програмно-технічних засобів та телекомунікаційних систем в освіті / В.Ю. Биков, А.І. Петренко, В.П. Тарасенко // Матеріали науково-методичної конференції „Програмно-технічні засоби інформатизації освіти”:

Тез. доп. – К., 1995. – С. 16-18. – У надзаг.: Ін-т систем. дослідж. освіти України.

Структурирование процесса решения задач интеллектуальной деятельности / В.Е. Быков, Ю.И. Саенко // Интеллектуальные системы и имитация: Тез. докл. и сообщ. науч.-метод. конф., г. Новосибирск, 1985 г., 28-30 окт. – Новосибирск, 1985. – С. 70-71. – В надзаг.: Новосиб. гос. ун-т, Об-во психологов СССР и др.

Сучасні підходи та принципи побудови порталів / В.Ю. Биков, Н.Т.Задорожня, Т.Г.Омельченко // Засоби і технології єдиного інформаційного освітнього простору: Зб. наук. праць / АПН України. Ін-т засобів навчання.-К., 2004. – С.17 -44.

Управляемая учебная среда / В.Е. Быков, П.И. Сердюков // Применение ЭВМ для обеспечения учебного процесса и управления образованием: [Материалы Всесоюз. конф., г. Свердловск, 1984 г., 15-17 нояб.] / Свердлов. гос. пед. ин-т. – Свердловск, 1985. – С. 87-88.

Цели создания и организационное строение методов и средств новых информационных технологий в ВУЗе // Совершенствование организационных форм и методов преподавания математики, информатики и вычислительной техники в школах и педвузах: Тез. докл. Всесоюз. семинар-совещ., г. Гулистан, 1990 г., 25-26 мая. – Гулистан, 1990. – Ч.1. – С. 11-13. – В надзаг.: Сырдар. гос. пед. ин-т им. Г. Гуляма (УЗССР).

Concept Mapping Towards a Tool for Active Learning / V. Bykov, A. Dovgiallo // New Media and Telematic Technologies for Education in Eastern European Countries. – Twente (Нідерланди), 1997. – P. 193-200. – References: p. 202. – Англ.

Learning through Social Thinking: a Reflective Model // New Media and Telematic Technologies for Education in Eastern European Countries. – Twente (Нідерланди), 1997. – P. 233-239. – References: p. 239. – Англ.

Theoretical Backgrounds / V. Bykov, A. Dovgiallo, P. Kommers // New Media and Telematic Technologies for Education in Eastern European Countries. – Twente (Нідерланди), 1997. – P. 13-39. – References: p. 37-39. – Англ.

3.2. Інформатизація навчально-виховного процесу

Актуальність та тематична спрямованість науково-практичного семінару „Наступність у навчанні інформатики майбутніх учителів початкової школи в умовах ступеневої вищої школи” / М.М. Дарманський, В.Ю. Биков, Ю.О. Дорошенко // Наступність у навчанні інформатики майбутніх учителів початкової школи в умовах ступеневої вищої школи: Зб. пр. Всеукр. наук.-практ. семінару, м. Хмельницьк, 2002 р., 29-30 квіт. / АПН України. Ін-т педагогіки. Ін-т засобів навчання. Центр. ін-т післядиплом. пед. освіти та ін. – К., 2002. – С. 5-10.

Впровадження інформаційних технологій у навчальний процес школи / В.Ю. Биков, Р.А. Осіпа // Нові технології навчання: Наук.-метод. зб. / Ін-т систем. дослідж. освіти України. – К., 1995. – Вип. 13. – С. 154-158.

Впровадження інформаційних технологій у навчально-виховний процес школи / В.Ю. Биков, Р.А. Осіпа, Г.М. Васильєва // Післядипломна освіта керівних і педагогічних кадрів: проблеми розвитку: Матеріали звіт. наук. конф., 2-3 листоп. 1995 р. / Укр. ін-т підвищ. кваліфікації кер. кадрів освіти. – К., 1996. – С. 158-161.

Досвід Українського інституту підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти у застосуванні комп'ютерних технологій навчання / В.Ю. Биков, Р.А. Осіпа // Матеріали науково-методичної конференції „Програмно-технічні засоби інформатизації освіти”: Тези доп. конф., [квіт. 1995 р.]. – К., 1995. – С. 44-46. – У надзаг.: Ін-т систем. дослідж. освіти України та ін.

„Educates-2001”: Розмова з В. Олійником і В. Биковим з приводу відвідання однієї з найбільш технол. оснащ. виставок в галузі освіт. та навч. обладнання і не тільки... / Розмову провела Людмила Галіцина // Упр. освітою. – 2002. – Лют. (№4). – С. 4.

Експертні системи в навчанні: [Використання у навч. процесі спец. комп'ют. прогр.] / В.Ю. Биков, В.І. Гриценко, О.М. Довгялло та ін. // Рід. шк. – 1993. – №8. – С. 40-42.

Інформаційний освітній портал „Діти України” / В.Ю. Биков, Ю.О. Жук, Н.Т. Задорожня та ін. // Засоби і технології єдиного інформаційного освітнього простору: Зб. наук. праць / АПН України. Ін-т засобів навчання.-К., 2004. – С.5-17.

Нагороди одержали всі: [IV міжнар. олімпіада школярів з інф-ки, м. Бонн (Німеччина), 1992 р., 12-21 лип.] / В. Биков, В. Бардадим // Рід. шк. – 1992. – №11/12. – С. 68-71.

*Принципы построения пакетов прикладных программ учебного назначения / В.Е. Быков, А.Д. Безгин, В.Л. Пирогов // Компьютер в учебном процессе: Метод. материалы по разработке и использов. средств интенсификации учеб.-воспит. процесса / Пед. о-во УзССР, Ташкент. гос. пед. ин-т. – Ташкент, 1990. – С. 16-18.

*Проблеми і задачі комп'ютеризації навчального процесу в технічному вузі на базі інтегрованих САД/САМ/САЕ систем // Комп'ютерні технології в організації та проведенні навчального процесу в технічному вузі: Матеріали наук.-метод. конф. / Ін-т систем. дослідж. освіти України. – К., 1995. – С. 15-16.

Програми для загальноосвітніх навчальних закладів універсального та фізико-математичного профілів. Інформатика, 8-11 кл. / В.Ю. Биков, В.Д. Руденко // Комп'ют. у шк. та сім'ї. – 2005. – №1. – С. 3-11. – Бібліогр.: 7 назв.

Яким бути базовому курсу інформатики в загальноосвітніх навчальних закладах: (Пропоз. для обговорення) / В.Ю. Биков, В.М. Мадзігон, В.Д. Руденко // Комп'ют. у шк. та сім'ї. – 2001. – №6. – С. 3-6.

*The development of Computer education in Ukrainian higher technical school / V. Bykov, F. Gurgiy, G. Kozlakova // Application and Impacts Information Processing`94 / Hamburg (Germany), 1994, 28 Aug.-2 Sept. – Hamburg, 1994. – Vol. II. – P. 678-681. – Англ.

Using Computer Technologies for Teacher Training / V. Bykov, G. Kozlakova // New Media and Telematic Technologies for Education in Eastern European Countries. – Twente (Нідерланди),

3.3. Інформатизація управління навчальними закладами

Впровадження нових інформаційних технологій в управлінську діяльність директора школи: Метод. посіб. / Укр. ін-т підвищ. кваліфікації кер. кадрів освіти; Авт.: В.Ю. Биков, Р.А. Осіпа, Г.М. Васильєва. – К., 1995. – 30 с.

Использование ЭВМ для организации учебно-воспитательного процесса в Киевском педагогическом институте / В.Е. Быков, А.П. Осадчук, В.В. Андрищенко, Н.И. Шкиль // Использование ЭВМ в обеспечении учебного процесса и управлении образованием: Тез. докл. и сообщ. Всесоюз. совещ., г. Свердловск, 1979 г., 13-15 сент. – Свердловск, 1979. – С. 131-132. – В надзаг.: Свердлов. гос. пед. ин-т.

Інформаційна система для управління професійно-технічним закладом / В.Ю. Биков, А.М. Гуржій, В.В. Самсонов // Науково-методичне забезпечення сучасної професійної школи: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Львів, 1994 р., 11-14 трав.: У 2 ч. / Ін-т систем. дослідж. освіти України. – К., 1994. – Ч. 2. – С. 44-46.

Каталог программных средств / В.Е.Быков, Поляков В.П.; М-во просвещения УССР. Глав. вычисл. центр. – К., 1991. – 56 с.

Компьютерная модель развития организационно-функциональной структуры кафедры информатики института усовершенствования учителей / В.Е. Быков, Г.Н. Коломийченко // Компьютерные технологии в учебно-воспитательном процессе в школе и вузе: Тез. докл. Всесоюз. науч. конф., г. Свердловск, 1990 г., 13-15 нояб. – Свердловск, 1990. – С. 6-7.

*Програмні засоби організаційних систем управління школою / В.Е. Биков, М.Я. Плескач, О.Б. Долинний // Нові інформаційні технології навчання в навчальних закладах України: Тез. доп. наук.-метод. конф., м. Одеса, 1992 р., 7-11 верес. – К., 1992. – С. 214-216.

Розвиток структури комп'ютерних систем опрацювання статистичної звітності для забезпечення управління освітою / В.Ю. Биков, В.В. Гапон, М.Я. Плескач // Комп'ют. у шк. та сім'ї. – 2005. - №3. – С. 3-6.

3.4. Комп'ютерно орієнтовані програмно-методичні комплекси

Библиотека имитационных моделей: Инструмент. средства подгот. обучающих курсов: Метод. рекомендации. Вып. 1 / М-во образования Украины; Сост.: А.Н. Добрин, А.Н. Козленко, О.В. Кондрашова, П.В. Троценко; Науч. рук. В.Е. Быков. – К., 1993. – 23 с. – (Пакет пед. програм. средств).

Пакет инструментальных средств: П89А: Метод. рекомендации / М-во нар. образования УССР. Глав. вычисл. центр; Сост.: Д.Ю. Прилюк, В.П. Поляков, А.Д. Безгин, В.Е. Быков (отв. за вып.). – К., 1990. – 79 с.

*Пакет педагогических программ по курсу „Основы информатики и вычислительной техники”: И88-Ш: Инструктив. метод. материалы по проведению практ. работ (для учащихся) / М-во нар. образования УССР. Глав. вычисл. центр и др.; Сост.: А.Д. Безгин, Я.Э. Гольц, А.Л. Додонов, В.Е. Быков (науч. рук.). – М.; К., 1988. – 152 с.

Пакет педагогических программ по курсу „Основы информатики и вычислительной техники: И88-Ш”: Метод. рекомендации / М-во нар. образования УССР. Глав. вычисл. центр и др.; Сост.: А.Д. Безгин, В.Е. Быков (науч. рук.), Я.Э. Гольц и др.. – М.; К., 1988. – 118 л.

Пакет педагогических программ по курсу „Основы информатики и вычислительной техники”: И88-Ш: Метод. указания по проведению практ. работ (для преподавателя) / М-во нар. образования УССР. Глав. вычисл. центр и др.; Сост.: А.Д. Безгин, В.Е. Быков (науч. рук.), Я.Э. Гольц, и др. – М.; К., 1988. – 221 с.

*Пакет педагогических программных средств „Геометрическая оптика” по курсу физики (Раздел „Оптика”): Ф90-4 Поиск (УПК): Метод. рекомендации / М-во нар. образования УССР. Глав. вычисл. центр, Киев. произв. об-ние „Электронмаш”; Сост.: А.Д. Безгин, В.Е. Быков, А.Н. Добрин и др. – К., 1990. – 25 с.

*Пакет педагогических программных средств „Момент и импульс” по курсу физики (раздел „Кинематика”): Ф90-3 Поиск (УИС): Метод. рекомендации / М-во нар. образования УССР. Глав. вычисл. центр, Киев. произв. об-ние „Электронмаш”; Сост.: А.Д. Безгин, В.Е. Быков, А.Н. Добрин и др. – К., 1990. – 32 с.

*Пакет педагогических программных средств „Наследственность” по курсу биологии (раздел „Генетика”): Б90-3 Поиск (УИК): Метод. рекомендации / М-во нар. образования УССР. Глав. вычисл. центр; Киев. произв. об-ние „Электронмаш”; Сост. А.Д. Безгин, В.Е. Быков, О.Ф. Нагаец и др. – К., 1990. – 60 с.

Пакет педагогических программных средств „Наследственность” по курсу общей биологии (раздел „Основы генетики”): Метод. рекомендации / М-во образования Украины; Авт.: А.Д. Безгин, В.Е. Быков (науч. рук.), О.Ф. Нагаец и др. – К., 1991. – 55 с.

*Пакет педагогических программных средств „Относительное движение” по курсу физики (раздел „Кинематика”): Ф90-2 Поиск (УИК): Метод. рекомендации / М-во нар. образования УССР. Глав. вычисл. центр, Киев. произв. об-ние „Электронмаш”; Сост.: А.Д. Безгин, В.Е. Быков, А.Н. Добрин и др. – К., 1990. – 36 с.

*Пакет педагогических программных средств по курсу биологии (раздел „Зоология”): Б90-1 Поиск (УИК): Метод. рекомендации / М-во нар. образования УССР. Глав. вычисл. центр, Киев. произв. об-ние „Электронмаш”; Сост. А.Д. Безгин, В.Е. Быков, А.Н. Козленко и др. – К., 1990. – 23 с.

Пакет педагогических программных средств по курсу биологии (раздел „Зоология”): Метод. рекомендации / М-во образования Украины; Авт.: В.Е. Быков (науч. рук.), А.Д. Безгин,

А.Н. Козленко и др. – К., 1993. – 16 с.

Пакет педагогических программных средств по курсу математики (раздел „Тригонометрия”): Метод. рекомендации / М-во образования Украины; Авт.: А.Д. Безгин, В.Е. Быков (науч. рук.), А.Н. Добрин и др. – К., 1993. – 31 с.

*Пакет педагогических программных средств „Полет снаряда” по курсу физики (раздел „Кинематика”): Ф90-1 Поиск (УИК): Метод. рекомендации / М-во нар. образования УССР. Глав. вычисл. центр, Киев. произв. об-ние „Электронмаш”; Сост.: А.Д. Безгин, В.Е. Быков, А.Н. Добрин и др. – К., 1990. – 39 с.

*Пакет программ учебного назначения по курсу математики (раздел „Тригонометрия”): М90-1 Поиск: Метод. рекомендации / М-во нар. образования УССР. Глав. вычисл. центр, Киев. произв. об-ние „Электронмаш”; Сост.: А.Д. Безгин, В.Е. Быков, А.Н. Добрин и др. – К., 1990. – 36 с.

*Пакет программ учебного назначения по курсу „Основы информатики и вычислительной техники”: И89/MSX-М-Уз: Инструктивно-метод. (раздаточ.) материалы по проведению практ. работ (для учащихся) / М-во нар. образования УССР. Глав. вычисл. центр; Ташкент. гос. пед. ин-т и др.; Сост.: А.А. Абдукадыров, А.Д. Безгин, В.Е. Быков и др. – Ташкент; М.; К., 1990. – 40 лист. на 120 с. – Узб.

*Пакет программ учебного назначения по курсу „Основы информатики и вычислительной техники”: И89/MSX-М-Уз: Метод. рекомендации / М-во нар. образования УССР. Глав. вычисл. центр, Ташкент. гос. пед. ин-т и др.; Сост.: А.А. Абдукадыров, А.Д. Безгин, В.Е. Быков и др. – Ташкент; М.; К., 1990. – 120 с. – Узб.

*Пакет программ учебного назначения по курсу „Основы информатики и вычислительной техники”: И89/MSX-М-Уз: Метод. указания / М-во нар. образования УССР. Глав. вычисл. центр, Ташкент. гос. пед. ин-т и др.; Сост.: А.А. Абдукадыров, А.Д. Безгин, В.Е. Быков и др. – Ташкент; М.; К., 1990. – 208 с. – Узб.

*Пакет программ учебного назначения по курсу „Основы информатики и вычислительной техники”: И89-Ш2 (Ямаха MSX-2): Инструктивно-метод. (раздаточ.) материалы по проведению практ. работ (для учащихся) / М-во нар. образования УССР. Глав. вычисл. центр и др.; Сост.: А.Д. Безгин, В.Е. Быков (науч. рук.), А.Н. Добрин и др. – К.; М., 1989. – 148 с.

Пакет программ учебного назначения по курсу „Основы информатики и вычислительной техники”: И89-Ш2 (Ямаха MSX-2): Метод. рекомендации / М-во нар. образования УССР. Глав. вычисл. центр и др.; Сост.: А.Д. Безгин, В.Е. Быков (науч. рук.), А.Н. Добрин и др. – К.; М., 1989. – 110 с.

Пакет программ учебного назначения по курсу „Основы информатики и вычислительной техники”: И89-Ш2 (Ямаха MSX-2): Метод. указания по проведению практ. работ (для преподавателя) / М-во нар. образования УССР. Глав. вычисл. центр и др.; Сост.: А.Д. Безгин, В.Е. Быков (науч. рук.), А.Н. Добрин и др. – М.; К., 1989. – 199 с.

Пакет программ учебного назначения по курсу „Основы информатики и вычислительной техники”: И90 Поиск (УИК): Инструктивно-метод. (раздаточ.) материалы по проведению практ. работ (для учащихся) / М-во нар. образования УССР. Глав. вычислит. центр, Киев. произв. об-ние „Электронмаш”; Сост.: А.Д. Безгин, В.Е. Быков (науч. рук.), А.Н. Добрин и др. – К., 1990. – 79 с.

*Пакет программ учебного назначения по курсу „Основы информатики и вычислительной техники”: И90 Поиск (УИК): Метод. рекомендации / М-во образования УССР. Глав. вычисл. центр, Киев. произв. об-ние „Электронмаш”; Сост. А.Д. Безгин, В.Е. Быков, А.Н. Добрин и др. – К., 1990. – 95 с.

*Пакет программ учебного назначения по курсу „Основы информатики и вычислительной техники”: И90 Поиск (УИК): Метод. указания по проведению практ. работ (для преподавателей) / М-во нар. образования. Глав. вычисл. центр, Киев. произв. об-ние „Электронмаш”; Сост.: А.Д. Безгин,

В.Е. Быков, А.Н. Добрин и др. – К., 1990. – 80 с.

Принципы построения пакетов прикладных программ учебного назначения / В.Е. Быков, А.Д. Безгин, В.Л. Пирогов // Компьютер в учебном процессе: Метод. материалы / Ташкент. гос. пед. ин-т им. Низами. – Ташкент, 1990. – С. 16-18.

Редактор векторных изображений: Инструм. средства подгот. обучающих курсов: Метод. рекомендации / М-во образования Украины; Сост.: П.В. Троценко, О.В. Кондрашова, В.Е. Быков (науч. рук.). – К., 1993. – 14 с. – (Пакет пед. програм. средств).

Редактор информации: Инструм. средства подгот. обучающих курсов: Метод. рекомендации / М-во образования Украины; Сост.: П.В. Троценко, О.В. Кондрашова, В.Е. Быков (науч. рук.). – К., 1993. – 65 с. – (Пакет пед. програм. средств).

Редактор контроля: Инструм. средства подгот. обучающих курсов: Метод. рекомендации / М-во образования Украины; Сост.: А.Н. Козленко, П.В. Троценко, В.Е. Быков (науч. рук.). – К., 1993. – 34 с. – (Пакет пед. програм. средств).

4.Сучасні засоби і технології навчання

4.1.Теоретико-методологічні й науково-методичні проблеми створення сучасних педагогічних систем

Высокий уровень проектного менеджмента – необходимое условие современного этапа общественного развития / С.Д. Бушуев, В.Е. Быков // Вісн. Східноукр. держ. ун-ту. – 1998. – №6. – С. 6-10.

Демонстраційний експеримент з фізики: Навч. посіб. / Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова, АПН України. Ін-т засобів навчання; Авт.: М.І. Шут, В.Ю. Биков, О.М. Кучменко та ін. – К., 2003. – 233 с.

*Дидактичні та організаційно-методичні проблеми реалізації принципів освіти / В.Ю. Биков, К.М. Левківський // Психолого-

педагогічні проблеми професійної освіти: Наук.-метод. зб. – К., 1994. – С. 8-15.

Доменно-фреймова модель педагогічної системи // Теорія і практика упр. соц. системами: філос., психологія, педагогіка, соціол. – 2004. – №3. – С. 50-69. – Бібліогр.: с. 68-69.

Дослідження динамічних властивостей інтерактивної розв'язувальної системи // Засоби і технології єдиного інформаційного освітнього простору: Зб. наук. праць / АПН України. Ін-т засобів навчання. – К., 2004. – С.97-108.

Інтеграція системи освіти України у світовий освітній простір: проектний підхід як ефективний інструмент її реалізації // Професійна освіта: педагогіка і психологія: Пол.-укр. журн., укр.-пол. [щоріч.] / За ред. Т. Левицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова; К., 2001. – Вип. 3. – С. 65-73.

Керівництво з питань визначення компетентності й сертифікації українських професійних керівників і фахівців з управління проектами НСВ (ua) / С.Д. Бушуєв, Н.С. Бушуєва, В.Ю. Биков, В.Д. Шпильовий; Укр. асоц. упр. проектами. – К., 2004. – 84 с.

Методичні системи сучасних інформаційно-освітніх технологій // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти: Зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т „Харк. політехн. ін-т”; За ред. Л.Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО та О.Г. РОМАНОВСЬКОГО. – Х., 2002. – Вип. 3. – С. 73-83.

*Моделирование и анализ глобальной цели системы народного образования // Компьютерные технологии в учебно-воспитательном процессе школы и вуза: Сб. науч. тр. / Свердлов. пед. ин-т. – Свердловск, 1990. – С. 15-21.

Моделирование компьютерных интерактивных систем управления проектами / В.Е. Быков, В.В. Быков // Управління проектами та розвиток виробництва: Зб. наук. пр. / Укр. асоц. упр. проектами, Східноукр. держ. ун-т, Ін-т економіки, упр. та госп. права. – [Луганськ], 2000. – Вип. 1. – С. 36-46. – Бібліогр.: 7 назв.

Модельовання навчального середовища сучасної педагогічної

системи // Вісн. Акад. дистанц. освіти. – 2004. – №2. – С. 6-14. –
Бібліогр.: 7 назв.

Модель інтерактивної розв'язувальної системи // Засоби і
технології єдиного інформаційного освітнього простору: Зб. наук.
праць / АПН України. Ін-т засобів навчання. – К., 2004. – С.88-97.

Навчальне середовище сучасних педагогічних систем
// Професійна освіта: педагогіка і психологія: Пол.-укр. журн.,
укр.-пол. [щоріч.] / За ред. Т. Левицького, І. Вільш, І. Зязюна,
Н. Ничкало. – Ченстохова; К., 2004. – Вип. 6. – С. 59-79. –
Бібліогр.: 16 назв.

Навчання, що змінює розум і мораль: [Нові пед. технології в
шк. нового типу] / В.Ю. Биков, О.В. Бабак, Р.М. Шамелашвілі
// Рід. шк. – 1994. – №10. – С. 68-69.

Оцінювання в системі сертифікації професійної
компетентності / В.Ю. Биков, В.В. Биков // Управління
проектами та розвиток виробництва: Зб. наук. пр. / Укр. асоц.
упр. проектами, Східноукр. держ. ун-т, Ін-т економіки, упр. та
госп. права. – [Луганськ], 2000. – Вип. 2. – С. 10-18.

Оцінювання компетентності в системі професійної освіти
// Piotrkowskie studia pedagogiczne: Praca zbiorowa / Akademia
Świętokrzyska im. Jana Kochanowskiego. Filia w Piotrkowie
Trybunalskim [Польща]. – Piotrkow Trybunalski, 2003. – Том 10:
Dydaktyka informatyki. – S. 153-157.

Планетарій як засіб навчання: Навч. посіб. / В.Ю. Биков,
Т.М. Мартинюк, І.А. Ткаченко; Уман. держ. пед. ун-т
ім. П. Тичини. – К.: Наук. світ, 2004. – 87 с.: іл. – Бібліогр.:
12 назв.

Проблеми розвитку навчальних закладів нового типу та
сучасні технології навчання // Всеукраїнська науково-практична
конференція з проблем роботи середніх загальноосвітніх
навчально-виховних закладів нового типу, 2-4 лют. 1994 р.: Тези
доп. та виступів. – К., 1994. – Вип. 1. – С. 27-32. – У надзаг.: АПН
України, Ін-т систем. дослідж. освіти України та ін.

Розвиток системи професійно-технічної освіти в період соціально-економічних реформ: Доп. Нац. Обсерваторії України / В.Ю. Биков, О.Д. Духненко, Н.Г. Ничкало та ін.; М-во освіти України, Європ. фонд освіти, Нац. Обсерваторія України. – К.: ВВП Компас, 1998. – 76 с. – Укр., рос. та англ.

Системні дослідження на наукову основу: [Інтерв'ю з дир. Ін-ту систем. дослідж. освіти України В.Ю. Биковим] / Інтерв'ю взяла Є.М. Козенко // Рід. шк. – 1993. – №4. – С. 2-3. : фотогр.

Системно-структурні засади забезпечення якості професійної освіти // Управління якістю професійної світи: Зб. наук. пр. / Укр. інж.-пед. акад. – Донецьк, 2001. – С. 269-272.

Теоретико-методологічні засади моделювання навчального середовища сучасних педагогічних систем / В.Ю. Биков, Ю.О. Жук // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти: Зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т „Харк. політехн. ін-т”. – Х., 2003. – Вип. 1. – С. 64-76.

Теоретико-методологічні засади створення і розвитку сучасних засобів та е-технології навчання // Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні 1992 – 2002: Зб. наук. пр. до 10-річчя АПН України: У 2 ч. / АПН України. – Х., 2002. – Ч. 2. – С. 182-199.

Фахова підготовка: курси за вибором і тематикою плюс знання інформаційних технологій // Освіта. – 1995. – 16 серп. (№32). – С. 4.

4.2. Дистанційні технології навчання

Дистанційні технології навчання в забезпеченні реформування освіти України // Психол.-пед. пробл. удоскон. проф. підготовки фахівців сфери туризму в умовах неперервної освіти: Наук. зап. Київ. ін-ту туризму, економіки і права.: У 2 т. – К., 2001. – Т. 1. – С. 16-20.

Дистанційні технології навчання в сучасній освіті // Проблеми сучасного підручника: Зб. наук. пр. / АПН України. Ін-т

педагогіки. – К.; Бердянськ, 2004. – Вип. 5. – С. 15-22. – Бібліогр.: 5 назв.

Наукове забезпечення дистанційної професійної освіти: проблеми та напрямки досліджень // Професійна освіта: педагогіка і психологія: Пол.-укр. журн., укр.-пол. [щоріч.] / За ред. Т. Левицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало. – Ченстохова; К., 2000. – Вип. 2. – С. 93-116.

Проект „Технології тестування”: [Система інструментів для психол. та пед. вимірювань] / В.Ю. Биков, Ю.М. Богачков, Ю.О. Жук та ін. // Комп'ют. у шк. та сім'ї. – 2005. – №1. – С. 16-18. – Авт. також: О.І. Вольневич, П.С. Ухань.

Проектирование методических систем е-дистанционного обучения // Тезисы докладов II Международной научно-практической конференции „Современные информационные технологии в дополнительном образовании: проблемы и перспективы”: г. Дагомыс, 2002 г., 13-17 мая. – М., 2002. – С. 92-94. – В надзаг.: Моск. гос. ин-т радиотехники, электроники и автоматики (техн. ун-т), Моск. фонд подгот. кадров и др.

Проектний підхід і дистанційне навчання у професійній підготовці управлінських кадрів // Кримські педагогічні читання: Матеріали Міжнар. наук. конф., м. Алушта, 2001 р., 12-17 верс. / Нац. техн. ун-т „Харк. політехн. ін-т”; АПН України. Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. Ін-т вищої освіти та ін. – Х., 2001. – С. 30-40.

Так само // Підвищення ефективності навчально-виховної роботи в сучасній вищій школі: Зб. наук. пр. / Південнослов'ян. ін-т Київ. слов'ян. ун-ту. – Миколаїв, 2003. – С. 23-37.

Структура актуальних напрямів (тематика) досліджень проблем дистанційної професійної освіти // Вісн. Акад. дистанц. освіти. – 2003. – №1. – С. 22-26.

Управління проектами: Метод. рек. для слухачів дистанц. курсу / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр.; Уклад.: В.Ю. Биков, С.Д. Бушуєв, О.Г. Тімінський та ін. – К.: Міленіум, 2003. – 66 с. –

(Б-ка Акад. дистанц. освіти).

Якісна підготовка та перепідготовка максимальної кількості фахівців за мінімальні кошти: [Дистанц. навчання через Інтернет] // Освіта України. – 2002. – 12 квiт. (№30). – С. 6. – (Інноваційні освітні проекти АПН України).

5. В.Ю. Биков – науковий редактор

Вісник Академії дистанційної освіти: Наук.-практ. журн. / Редкол.: В.І. Луговий (голов. ред.), В.Ю. Биков (заст. голов. ред.) та ін. – К.: Міленіум, 2003 – .

Всеукраїнська науково-практична конференція з проблем роботи середніх загальноосвітніх навчально-виховних закладів нового типу, 2-4 лют. 1994 р.: Тези доп. та виступів: У 2 вип. / Редкол.: О.О. Мороз, М.Д. Ярмаченко..., В.Ю. Биков та ін. – К., 1994. – У надзаг.: АПН України, Ін-т систем. дослідж. освіти України та ін.

Вип. 1. – 311 с.

Вип. 2. – 320 с.

Гуржій А.М. Основи проектування та реалізації інтерфейсу користувача для діалогових систем: [Навч. посіб.] / А.М. Гуржій, В.І. Отенко; За ред. В.Ю. Бикова, О.М. Довгяло; Ін-т систем. дослідж. освіти України. – К., 1994. – 115 с.

Демонстраційний експеримент з фізики: Навч. посіб. / Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова, АПН України. Ін-т засобів навчання; За ред. М.І. Шута, В.Ю. Бикова. – К., 2003. – 233 с.

Забезпечення дистанційної професійної підготовки з психологічною підтримкою окремих груп населення: Реком. бібліогр. список / АПН України. ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського; Уклад.: Л.І. Самчук, М.Б. Беневоленська; Наук. консультант В.Ю. Биков. – [http:// www.library.edu-ua.net](http://www.library.edu-ua.net).

Засоби і технології єдиного інформаційного освітнього

простору: Зб. наук. праць / За ред. В.Ю.Бикова, Ю.О.Жука / АПН України. Ін-т засобів навчання. – К.: Апіка, 2004. – 240 с.

Козлакова О.Г. Інформатика для студентів, які вивчають англійську мову: Навч. посіб. / О.Г. Козлакова, Н.М. Лисиця, О.В. Милов; За ред. В.Ю. Бикова; Ін-т систем. дослідж. освіти України, Харк. інж.-екон. ін-т. – К., 1994. – 167 с.

Комп'ютер у школі та сім'ї: Наук.-метод. журн.: Виходить 8 разів на рік / Редкол.: О.А. Баранов, В.Ю. Биков, А.М. Гуржій та ін. – 2000 – .

Нові технології навчання: Наук.-метод. зб. / Ін-т систем. дослідж. освіти України; Редкол.: В.Ю. Биков (голов. ред.), А.М. Гуржій, В.М. Доній та ін. – К., 1994 – .

Організація дистанційного навчання в системі загальної середньої та професійно-технічної освіти: Реком. бібліогр. список / АПН України. ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського; Уклад. О. Островська; Наук. консультант В.Ю. Биков // Шкіл. б-ка плюс. – 2004. – Груд. (№24). – С. 12-17.

Післядипломна освіта в Україні: Міжгалуз. наук.-освіт. журн.: Виходить двічі на рік / Редкол.: В. Андрущенко, В. Биков, М. Боришевський та ін. – К., 2001 – .

Проблемы использования экономико-математических методов и вычислительной техники в управлении народным образованием: Сб. науч. тр. / Таджики. науч.-исслед. ин-т пед. наук; Науч. ред.: В.Е. Быков, О.Б. Каримова. – Душанбе, 1982. – 55 с.

Проблеми сучасного підручника: Зб. наук. пр.: Вип. 5 / АПН України. Ін-т педагогіки; Редкол.: В.М. Мадзігон, В.В. Крижко, В.Ю. Биков та ін. – К.; Бердянськ, 2004. – 220 с.

Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти: Зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т „Харк. політехн. ін-т”; Редкол.: В.Г. Кремень, Л.Л. Товажнянський..., В.Ю. Биков та ін. – Х., 2002 – .

Професіоналізм викладача вищої школи: освітні технології: До

90-річчя заснування МДУ: Зб. ст. до Міжнар. наук.-практ. конф. / АПН України. Ін-т засобів та інформ. технологій навчання, Миколаїв. держ. ун-т ім. В.О. Сухомлинського; Наук. ред.: В.Д. Будак, В.Ю. Биков та ін. – Миколаїв, 2004. – 274 с.

Раков С.А. Відкриття геометрії через комп'ютерні експерименти в пакеті DG: Посіб. для викладачів математики / С.А. Раков, В.П. Горох, К.О. Осенков та ін.; За ред. С.А. Ракова, В.Ю. Бикова; АПН України. Ін-т засобів навчання, Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. – Х., 2002. – 134 с.

Руденко В.Д. Курс інформатики: Навч. посіб. 8-11 кл. Ч. 2. Основи алгоритмізації та програмування / В.Д. Руденко; За ред. В.М. Мадзігона, В.Ю. Бикова. – К.: Фенікс, 2002. – 199 с.

Руденко В.Д. Курс інформатики: Навч.-метод. посіб. Ч. 1. Комп'ютер та його програмне забезпечення / В.Д. Руденко, О.М. Макарчук, М.О. Патланжоглу; За ред. В.М. Мадзігона, В.Ю. Бикова. – К.: Фенікс, 2002. – 370 с.

Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія: Щокварт. наук.-практ. журн. / Нац. техн. ун-т „Харк. політехн. ін-т” та ін.; Координац. рада: В.Г. Кремень, В.Ю. Биков та ін. – Х., 2002 – .

Управління проектами та розвиток виробництва: Зб. наук. пр. / Укр. асоц. упр. проектами, Східноукр. держ. ун-т, Ін-т економіки, упр. та госп. права; Редкол.: І.Р. Бузько, В.Ю. Биков та ін. – [Луганськ], 2000. – 182 с.

6. В.Ю. Биков – автор винаходів способів і засобів інформаційно-вимірювальної техніки та засобів навчання

6.1. Авторські свідоцтва на винаходи у галузі радіо та електроприладобудування

Анализатор спектра радиочастот: А. с. 454498 СССР: М. Кл. G01r23/00 / В.Г. Цывинский, В.Е. Быков. – №1857659/18-10; Заявлено 14.12.72; Опубл. 25.12.74, Бюл. №47. – 2 с.: рис.

Аналоговый измеритель комплексного коэффициента передачи четырехполюсников: А. с. 432427 СССР: М. Кл. G01r29/00 / В.Е. Быков, В.Г. Цывинский, А.М. Янко. – №1745500/18-10; Заявлено 10.02.72; Опубл. 15.06.74, Бюл. №22. – 4 с.: рис.

Аналоговый частотомер-периодомер гармонических сигналов инфранизких частот: А. с. 373649 СССР: М. Кл. G01r25/04 / В.Г. Цывинский, В.Е. Быков. – №1701848/18-10; Заявлено 16.09.71; Опубл. 12.03.73, Бюл. №14. – 2 с.: рис.

Способ измерения действительной и мнимой составляющих напряжения: А. с. 371523 СССР: М. Кл. G01r19/06 / В.Г. Цывинский, В.И. Зозуля, В.И. Корнейчук, В.Е. Быков. – №1465981/18-10; Заявлено 03.08.70; Опубл. 22.02.73, Бюл. №12. – 2 с.: рис.

Способ измерения средних значений переменных сигналов: А. с. 1064212 СССР: М. Кл. G01R19/00 / В.Г. Цывинский, В.Е. Быков. – №2953872/18-21; Заявлено 08.07.80; Опубл. 30.12.83, Бюл. №48. – 3 с.: рис.

Устройство для измерения перепадов амплитуды переменного напряжения: А. с. 569958 СССР: М. Кл.². G01R19/10 / А.Н. Гуржий, В.Е. Быков. – №2347045 / 21; Заявлено 08.04.76; Опубл. 25.08.77, Бюл. №31. – 3 с.: рис.

Устройство для измерения усилий: А. с. 572668 СССР: М. Кл.². G01L1/22 / А.Н. Гуржий, В.Е. Быков. – №2348952/10; Заявлено

15.04.76; Оpubл. 15.09.77, Бюл. №34. – 3 с.: рис.

Устройство для измерения усилий: А. с. 572669 СССР: М. Кл². G01L1/22 / А.Н. Гуржий, В.Е. Быков. – №2352473/10; Заявлено 12.04.76; Оpubл. 15.09.77, Бюл. №34. – 3 с.: рис.

Устройство для моделирования механических колебаний: А. с. 590773 СССР: М. Кл². G06G7/68 / А.Н. Гуржий, В.Е. Быков. – №2359678/18-24; Заявлено 10.05.76; Оpubл. 30.01.78, Бюл. №4. – 3 с.: рис.

Фазочувствительный вольтметр инфранизкой частоты: А. с. 359602 СССР: М. Кл. G01r19/26 / В.Г. Цывинский, В.И. Зозуля, В.И. Корнейчук, В.Е. Быков. – №1635519/18-10; Заявлено 18.05.71; Оpubл. 21.11.72, Бюл. №35. – 2 с.: рис.

Фазочувствительный вольтметр инфранизкой частоты: А. с. 653572 СССР: М. Кл². G01R19/26 / В.Г. Цывинский, В.Е. Быков. – №1752867/18-21; Заявлено 28.02.72; Оpubл. 25.03.79, Бюл. №11. – 3 с.: рис.

Цифровой многоканальный измеритель комплексных коэффициентов передачи: А. с. 789840 СССР: М. Кл³. G01R19/26 / В.Е. Быков, В.Г. Цывинский. – №2579429/18-21; Заявлено 16.02.78; Оpubл. 23.12.80, Бюл. №47. – 2 с.

Широкополосное управляемое фазосдвигающее устройство: А. с. 736022 СССР: М. Кл². G01R25/04 / В.Е. Быков, В.Г. Цывинский. – №2549565/18-21; Заявлено 05.12.77; Оpubл. 25.05.80, Бюл. №19. – 4 с.: рис.

Широкополосное управляемое фазосдвигающее устройство инфранизкочастотного диапазона: А. с. 425126 СССР: М. Кл. G01r25/04 / В.Е. Быков, В.Г. Цывинский. – №1788009/18-10; Заявлено 18.05.72; Оpubл. 25.04.74, Бюл. №15. – 3 с.: рис.

Широкополосный квадратурный фазовращатель: А. с. 355732 СССР: М. Кл. H03h7/18 / В.Г. Цывинский, В.Е. Быков. – №1650029/26-9; Заявлено 12.04.71; Оpubл. 16.10.72, Бюл. №31. – 2 с.: рис.

6.2. Патенти на корисні моделі засобів навчання

Карта учбова універсальна: Пат. 1616 Україна: 7G09B29/00 / В.Ю. Биков, С.В. Сухомлинський, А.О. Стороженко. – №2002043190; Заявлено 18.04.02; Опубл. 15.01.03, Бюл. №1. – 2 с.

Касетний учбовий посібник (варіанти): Пат. 1841 Україна: 7B42D15/00 / В.Ю. Биков, Ю.О. Жук, С.В. Сухомлинський, А.О. Стороженко. – №2002043187; Заявлено 18.04.02; Опубл. 16.06.03, Бюл. №6. – 3 с.: мал.

Комбінований пристрій для демонстрації законів механіки: Пат. 1617 Україна: 7G09B23/08 / В.Ю. Биков, Ю.О. Жук, С.В. Сухомлинський, А.О. Стороженко. – №2002043191; Заявлено 18.04.02; Опубл. 15.01.03, Бюл. №1. – 3 с.: мал.

Модель магнітного поля землі: Пат. 1615 Україна: 7G09B23/18 / В.Ю. Биков, Ю.О. Жук, С.В. Сухомлинський, А.О. Стороженко. – №2002043189; Заявлено 18.04.02; Опубл. 15.01.03, Бюл. №1. – 2 с.: мал.

Стенд для вивчення властивостей електричних ланцюгів: Пат. 1842 Україна: 7G09B23/18 / В.Ю. Биков, Ю.Л. Жук, С.В. Сухомлинський, А.О. Стороженко. – №2002043188; Заявлено 18.04.02; Опубл. 16.06.03, Бюл. №6. – 2 с.

РОЗДІЛ II. МАТЕРІАЛИ ПРО НАУКОВУ І НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ УЧЕНОГО

Биков Валерій Юхимович: [Біогр. довідка] // Хто є хто в Україні: [Біогр. довід., 2000] / Київ. наук. т-во ім. Петра Могили; Уклад. та ред.: Ю. Марченко, О. Телемко. – К., 2000. – С. 32.

Биков Валерій Юхимович: [Довідка про наук. діяльність] // Інформаційний довідник: АПН України / За заг. ред. М.С. Вашуленка. – К., 2002. – С. 242-243: фотогр.

[Биков Валерій Юхимович] // Український педагогічний календар: Навч. посіб. для студентів вищих навч. закл. / Переяслав-Хмельн. держ. пед. ін-т; Упоряд.: Л.О. Калмикова, Т.Ф. Баєва; За заг. ред. В.П. Коцура. – К., 2002. – С. 22.

Герасименко Д. По золоте руно: [Про Валерія Бикова, п'ятикурсника КПІ ф-ту автоматики й електроприладобудування та перші наук. пр.] / Д. Герасименко // Молода гвардія. – 1968. – 10 груд. (№241). – С. 2.

Ефективна розробка // Будівник комунізму. – 1973. – 19 січ. (№3). – С. 1.

Головний конструктор розробки „Фазочутливий вольтметр” В. Биков. Робота висунута на здобуття премії Ленінського комсомолу.

Жук Ю.О. Биков Валерій Юхимович: [Біогр. довідка] / Ю.О. Жук // Енциклопедія Сучасної України / НАН України. Координац. бюро Енцикл. Сучас. України, Наук. т-во ім. Шевченка. – К., 2003. – Т.2. – С. 594-595.

Іду до вас, гамма – промені: Бесіда Валерія Бикова з кор. газети про наук. пошуки та пробл. // За рад. інженера. – 1969. – Січ. (№3). – С. 2-3.

В. Биков удостоївся першої і другої премій на Республіканському огляді-конкурсі студентських наукових праць.

Коваленко О. Комп'ютери мають іти до школи. Масово:

[Матеріали про Міжнар. наук.-прокт. конф. „Комп’ютерне забезпечення навчального процесу в сільській школі”] / Ольга Коваленко // Освіта України. – 2000. – 31 трав. (№22). – С. 8.

Про виступ директора Інституту засобів навчання АПН України В.Ю. Бикова відносно питань, пов’язаних з комп’ютеризацією середньої школи й розробки сучасної концепції інформатизації освіти України.

Мостова Т. Регіони мають знати, над чим працює Академія: Вісті з АПН / Таїса Мостова // Освіта України. – 1999. – 21 лип. (№29). – С. 2.

Директором-організатором Інституту засобів навчання АПН України президія затвердила професора Валерія Бикова.

Нілов В. Раціоналізатори / В. Нілов // Будівник комунізму. – 1971. – 28 трав. (№21). – С. 2.

Вклад Валерія Бикова в раціоналізаторську роботу по введенню нових технологічних процесів на заводі „Радіоприлад”.

Смертко Ю. Час жити, творити: [Про В. Бикова інженера з-ду „Радіоприлад” / Ю. Смертко // Будівник комунізму. – 1970. – 6 листоп. (№44). – С. 2.

Ярмаченко М. Биков Валерій Юхимович: [Наук. довідка] / М. Ярмаченко // Педагогічний словник / АПН України. Ін-т педагогіки; За ред. М.Д. Ярмаченка. – К., 2001. – С. 53.

Наукова школа Валерія Бикова

Захищені дисертації

Піндера М. Теоретичні та методичні засади підготовки і підвищення кваліфікації спеціалістів середньої ланки для металургійної промисловості: Автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04 / Михайло Піндера; АПН України. Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, Центр інф-ки та екон. дослідж. в металургії (м. Катовіце, Польща). – К., 1997. – 61 с. – Бібліогр.: с. 46-60.

Терент'єва А.В. Розвиток автоматизованого управління матеріально-технічним забезпеченням формувань державної служби медицини катастроф України: Автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр.: 25.00.02 / Анна Валеріївна Терент'єва; Укр. акад. держ. упр. при Президентові України. – К., 2003. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-17.

Цегольник П.А. Формування професійної моделі фахівця в сфері управління: Автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр.: 25.00.03 / Петро Анатолійович Цегольник; Укр. Акад. держ. упр. при Президентові України. – К., 1997. – 17 с.

Дисертації підготовлені до захисту

Верхоланцев Г. О. Педагогічні умови організації комп'ютерно орієнтованого навчального середовища в системі військової гуманітарної освіти.

Горох В. П. Теоретико-методичні засади формування дослідницьких умінь учнів основної школи у процесі вивчення геометрії з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Дивак В. В. Використання інформаційно-комунікаційних технологій для підвищення економічної компетентності педагогічних працівників.

Довгопола Ю.В. Інформаційно-аналітичні системи підтримки прийняття рішень в системі державного управління.

Журавльов А. В. Методика визначення ефективності дистанційного навчання при підвищенні кваліфікації державних службовців.

Іваницький І.П. Реалізація міжпредметних зв'язків інформатики та спеціальних дисциплін при підготовці молодших спеціалістів.

Молодих Г. С. Методика комбінації організаційних форм роботи студентів в дистанційному курсі “Технології веб-дизайну”.

Серветний В. А. Організація дистанційного навчання державних службовців у регіональних центрах підвищення кваліфікації державних службовців.

Сороко Н. В. Дидактичні умови застосування дистанційного навчання в процесі вивчення української мови в старшій школі.

Ткаченко І. А. Методичні основи застосування системи засобів навчання з астрономії в загальноосвітній школі.

Список скорочень

АСНПИ	автоматизированная система научной педагогической информации
АСПР	автоматизированная система плановых расчетов
АСО	автоматизированная система обучения
АСУ	автоматизированная система управления
ВЦКП	вычислительный центр коллективного пользования
ГАСУ	галузева автоматизована система управління
ГАСУО	галузева автоматизована система управління
УРСР	освітою УРСР
ГВЦ МП	Главный вычислительный центр Министерства просвещения УССР
УССР	просвещения УССР
ЕС ЭВМ	единая система электронно-вычислительных машин
МВ и ССО	Министерство высшего и среднего специального образования СССР
МД	магнитные диски
МЛ	магнитные ленты
МП УССР	Министерство просвещения УССР
НСД	нормативно-справочная документация
НТО	научно-технический отдел
ОАСУ	отраслевая автоматизированная система управления
ППП	пакет прикладных программ
РТМ	руководящие технические материалы
СМ ЭВМ	система малых электронно-вычислительных машин
СПОК	система программирования обучающихся курсов
СУБД	система управления базами данных
ТРП	технорабочий проект
ЭВМ	электронно-вычислительная машина

ЗМІСТ

Від упорядника.....	6	
Олійник В.В. Відомий вчений, педагог, організатор науки та освіти.....	8	
Основні дати життя і діяльності вченого.....	21	
Розділ І. ПРАЦІ ВАЛЕРІЯ ЮХИМОВИЧА БИКОВА		
1. Методи, засоби і технології інформаційно-вимірювальних систем		
1.1. Теоретико-методологічні й науково-методичні проблеми підвищення точності вимірювання сигналів у діапазоні звукових та інфразвукових частот	23	
1.2. Засоби і технології вимірювання одномірних і двомірних параметрів сигналів звукових та інфразвукових частот	25	
2. Автоматизована система управління (АСУ) освітою		
2.1. Теоретико-методологічні й науково-методичні проблеми створення АСУ освітою.....	28	
2.2. Засоби і технології АСУ освітою.....	37	
2.3. Технічні проекти і завдання та керівні технічні матеріали щодо створення АСУ освітою.....	41	
3. Інформатизація освіти		
3.1. Теоретико-методологічні й науково-методичні проблеми інформатизації освіти.....	45	
3.2. Інформатизація навчально-виховного процесу.....	49	
3.3. Інформатизація управління навчальними закладами.....	51	
3.4. Комп'ютерно орієнтовані програмно-методичні комплекси....	52	
4. Сучасні засоби і технології навчання		
4.1. Теоретико-методологічні й науково-методичні проблеми створення сучасних педагогічних систем.....	56	
4.2. Дистанційні технології навчання.....	59	
5. В.Ю. Биков – науковий редактор.....		61
6. Валерій Биков – автор винаходів способів і засобів інформаційно-вимірювальної техніки та засобів навчання		
6.1. Авторські свідоцтва на винаходи у галузі радіо та електроприладобудування.....	64	
6.2. Патенти на корисні моделі засобів навчання.....	66	
Розділ ІІ. МАТЕРІАЛИ ПРО НАУКОВУ І НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ВЧЕНОГО.....		67
Наукова школа Валерія Бикова.....		69

ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО
У СЕРІЇ "ЮВІЛЯРИ АПН УКРАЇНИ" ПІДГОТУВАЛА КАТАЛОГИ
КНИЖКОВИХ ВИСТАВОК

- БІБІК Надія Михайлівна (до 55-річчя від дня народження)
- БОНДАР Віталій Іванович (до 65-річчя від дня народження)
- БУГАЙОВ Олександр Іванович (до 80-річчя від дня народження)
- БУРИНСЬКА Ніна Миколаївна (до 75-річчя від дня народження)
- ВАРЗАЦЬКА Лариса Олександрівна (до 65-річчя від дня народження)
- ВАШУЛЕНКО Микола Самійлович (до 60-річчя від дня народження)
- ГОНЧАРЕНКО Семен Устимович (до 65-річчя від дня народження)
- ЄРМАКОВ Іван Гнатович (до 55-річчя від дня народження)
- КОНОНКО Олена Леонтіївна (до 60-річчя від дні народження)
- КРЕМЕНЬ Василь Григорович (до 55-річчя від дня народження)
- КУЛЬЧИЦЬКА Олена Іполитівна (до 70-річчя від дня народження)
- ЛАКТИОНОВА Галина Миколаївна (до 50-річчя від дня народження)
- МАДЗІГОН Микола Васильович (до 65-річчя від дня народження)
- МАСОЛ Людмила Михайлівна (до 50-річчя від дня народження)
- МОЛЯКО Валентин Олексійович (до 65-річчя від дня народження)
- ОРЖЕХОВСЬКА Валентина Михайлівна (до 65-річчя від дня народження)
- СУХОМЛИНСЬКА Ольга Василівна (до 55-річчя від дня народження)
- ХАЙРУЛІНА Васирина Миколаївна (до 60-річчя від дні народження)
- ХОРОШКОВСЬКА Ольга Назарівна (до 65-річчя від дня народження)
- ЧЕБИКІН Олексій Якович (до 55-річчя від дня народження)
- ШЕЛЕХОВА Галина Тарасівна (до 50-річчя від дня народження)
- ШУХОВА Елеонора Василівна (до 70-річчя від дня народження)

Бібліографічні посібники

- Бібліотека навчального закладу в контексті інформатизації суспільства: Бібліогр. покажч. для б-к загальноосвіт., проф.-техн. навч. закл., вищих навч. закл. І-ІІ р.а. / АПН України. ДНПБ України, УБА. Секція освіт. б-к; Упоряд. А.І.Рубан; Наук. консультанти: П.І.Рогова, К.Т.Селіверстова, канд. пед. наук; Відп. за вип. П.І.Хемчян; Ред. Є.К.Бабич; Рецензент А.О.Малько, канд. пед. наук. – К., 2003. – 87 с. – (На допомогу проф. самоосвіті працівників освіт. б-к; Вип.1.)
- Гід з громадянської освіти в Україні: Наук.-допом. бібліогр. покажч. / АПН України. ДНПБ України, Донец. шк. прав. людини; Упоряд.: Л.О.Пономаренко, Л.І.Ніколюк, Г.К.Черняєва, В.В.Березкіна, Н.Ю.Дуральська; Наук. ред. П.І.Рогова, дир. ДНПБ України; Наук. консультант К.І.Чорна, канд. пед. наук. – Донецьк; К., 2003. – 166 с.
- Микола Борисович Свтух: вчений-педагог, академік: Біобібліогр. покажч. / АПН України. ДНПБ України; Упоряд. Л.І.Ніколюк; Наук. ред. П.І.Рогова; Наук. консультант К.К.Потапенко; Рецензент В.І.Лутовінова, канд. іст. наук; Ред. Л.О.Пономаренко. – К., 2003. – 77 с. – (Академіки АПН України; Вип.3).
- Загальноосвітня школа за роки незалежності (1991–2001 рр.): Реком. бібліогр. покажч. / АПН України. ДНПБ України, УБА; Уклад.: Г.К.Черняєва, Л.І.Ніколюк, І.М.Смелік; Відп. за вип. Т.Ф.Букшина, заст. дир. ДНПБ України // Шкіл. світ. – 2002. – Черв. (№ 21/23). – С. 1-62.
- Іван Андрійович Зязюн: Педагог. Вчений. Філософ: Біобібліогр. покажч. / АПН України. Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. ДНПБ України, Ніжин. держ. пед. ун-т ім. М.Гоголя; Упоряд.: Л.І.Ніколюк, Л.О.Пономаренко, Л.Н.Штома; Наук. ред. П.І.Рогова, дир. ДНПБ України; Наук. консультант Н.Г.Ничкало, д-р пед. наук, акад.; Ред. Є.К.Бабич. – К., 2003. – 45 с. – (Академіки АПН України; Вип.2).
- Польський педагог-гуманіст Януш Корчак (1878-1942): До 125-річчя від дня народження: Біобібліогр. покажч. / АПН України. ДНПБ України ім. В.О.Сухомлинського; Уклад.: В.В.Вербова, Н.А.Горбенко, С.В.Ішук, С.В.Петровська; Наук. ред.: П.І.Рогова, Т.Ф.Букшина; Наук. консультант О.В.Сухомлинська, д-р пед. наук, акад.; Відп. за вип. Н.А.Палашина; Ред. Р.С.Жданова, Н.Г.Богун; Рецензент М.Б.Свтух, д-р пед. наук, акад. – К., 2003. – 132 с. – (Сер. Видатні педагоги світу; Вип. 2).
- Професійна освіта України за роки незалежності (1991-2003 рр.): Наук.-допом. бібліогр. покажч. / АПН України. ДНПБ України ім. В.О.Сухомлинського, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти; Уклад.: Л.О.Пономаренко, І.П.Моїсєєва, Л.І.Ніколюк, Л.Н.Штома, Є.К.Бабич; Наук. консультант Н.Г.Ничкало, д-р пед. наук, акад.; Відп. за вип. Т.Ф.Букшина; Ред. Є.К.Бабич. – К., 2004. – 267 с.
- Сучасні освітні технології: Реком. бібліогр. покажч. Вип. 1 / М-во освіти України, АПН України, Ін-т змісту і методів навчання, Центр. освіт. б-ка; Уклад.: Т.Ф.Букшина, Г.К.Черняєва; Відп. за вип. П.І.Рогова; Рецензент Л.І.Даниленко, канд. пед. наук. – К.: ВІПОЛ, 1999. – 60 с.
- Сучасні освітні технології: Реком. бібліогр. покажч. Вип. 2 / АПН України. ДНПБ

- України; Уклад.: Т.Ф. Букшина, Г.К. Черняєва; Відп. за вип. П.І. Рогова, дир. ДНПБ України; Рецензент Н.Ф. Федорова // Шкіл світ. – 2001. – Верес. (№34) + Вкладка.
- Сучасні освітні технології: Реком. бібліогр. покажч. Вип. 3 / АПН України. ДНПБ України; Упоряд.: О.В. Углова, О.В. Яковлева; Відп. за вип. Т.Ф. Букшина; Ред. Є.К. Бабич; Рецензент Л.І. Даниленко, канд. пед. наук. – К., 2003. – 87 с.
 - В.О.Сухомлинський. Біобібліографія: 1987–2000 рр. / АПН України, Укр. асоціація В.О. Сухомлинського, [ДНПБ України]; Уклад.: Г.І. Сухомлинська, О.В. Сухомлинська, д-р пед. наук, акад.; За ред. Н.О. Гаждан, Л.І. Ніколюк; Відп. за вип. П.І. Рогова, дир. ДНПБ України. – К.: КНЕУ, 2001. – 128 с. – (Видатні педагоги світу; Вип.1)
 - Формування активної життєвої позиції молодого громадянина України: Наук.-допом. бібліогр. покажч. / АПН України. ДНПБ України, Київ. нац. екон. ун-т; Упоряд.: Л.О. Пономаренко, Л.І. Ніколюк, Г.К. Черняєва, В.В. Березкіна, Н.Ю. Дуральська; Наук. ред. П.І. Рогова, дир. ДНПБ України; Наук. консультант К.І. Чорна, канд. пед. наук. – К., 2002. – 141 с.
 - М.Д. Ярмаченко – вчений-педагог, академік, перший президент АПН України: Біобібліогр. покажч. / АПН України. ДНПБ України; Упоряд.: В.В. Вербова, Н.А. Горбенко; Відп. за вип. Т.Ф. Букшина; Ред. Є.К. Бабич. – К., 2002. – 32 с. – (Академіки АПН України; Вип.1).

Адреса Web-сайту: www.library.edu-ua.net

Документи можна замовити за адресою: library@nbi.com.ua

**АДРЕСА ДНПБ УКРАЇНИ
ІМ. В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

РЕЖИМ РОБОТИ

Головне приміщення

м. Київ, вул. М.Берлінського, 9
тел. для довідок: 467-22-14
440-35-48

Понеділок - п'ятниця
з 10.00-20.00
Неділя – 10.00-18.00
Вихідний день – субота
Останній день місяця –
санітарний

Філія

вул. Володимирська, 57
(Будинок учителя)
тел. для довідок 234-71-59

Понеділок - п'ятниця з
10.00-20.00
Неділя 10.00-18.00
Вихідний день – субота
Останній день місяця –
санітарний

